

SONNEWIJSER
OOSTERWIJS

SONNEWIJSER

SCHOOLGIDS

2025-2026

Datum: mei 2025

Route vervolgonderwijs Oss

1	Voorwoord	4
2	Onze school	5
	Wie zijn wij en wie zijn onze leerlingen	5
	Stichting Oosterwijs	5
3	Nieuwe leerlingen	6
	Kennismaking	6
	Aanmelden	6
	Toelaatbaarheidsverklaring	6
	Starten op de Sonnewijser	6
	De eerste zes weken na start	7
4	Ons onderwijs	8
	Didactisch model	8
	Een veilig leerklimaat	8
	Traject op Maat (TOM)	10
	Profiel	11
	Examens	12
	Uitstroomprofielen	13
	Stage	13
	Overgangsnormen	13
5	Onderwijsaanbod	14
	Leergebiedspecifieke kerndoelen	14
	Leergebiedoverstijgende kerndoelen	14
6	Zorg en ondersteuning	18
	Ondersteuningsniveaus	19
	Zorgniveaus	24
	Ontwikkelingsperspectief (OPP)	26
	Het Landelijk Doelgroepenmodel	26
7	Inspraak leerlingen	27
	Leerlingen en het ondersteuningsaanbod	27
	Onze leerlingenraad	27
8	Kwaliteit en ontwikkeling	28
	Onze doelen	29
	Onze resultaten	29
	Ontwikkelagenda	32

9	Ouders	34
	Oudercontact	34
	Recht op informatie	35
	Medezeggenschapsraad (MR)	36
	Klankbordgroep	37
	Ouderbijdrage	37
10	Praktische informatie	37
	Lestijden	37
	Vakanties en studiedagen	38
	Leerplicht en kwalificatieplicht	39
	Buitengewoon verlof	39
	Ziekmelden en verzuim	39
	Te laat	40
	Ongeoorloofd verzuim	40
	Vervanging van docent	40
	Leerlingenvervoer	40
	Privacy	41
	Klachtenprocedure	41
	Vertrouwenspersoon	41
	Anti-pestprotocol	41
	Meldcode	42
	Protocol social media	42
	Mobiele telefoons	42
	Schorsing en verwijdering	42
	Meegebrachte eigendommen	43
	Ongevallenverzekering	43
	WA-verzekering zelf afsluiten	44
	Sponsoring en schenkingen	44
	Stagiaires	44
11	Contactgegevens	44

1 Voorwoord

Welkom op de Sonnewijser, route vervolgonderwijs!

De middelbare school is een nieuwe fase vol met groei, ontwikkeling en keuzes. De juiste school kiezen doe je dan ook met aandacht. Met deze schoolgids maak je kennis met de Sonnewijser én ontdek je wat wij jouw kind te bieden hebben.

De Sonnewijser is een veilige en gestructureerde plek voor leerlingen die belemmeringen ervaren in hun leer- of ontwikkelproces. Bij ons mag iedere leerling zichzelf zijn. We kijken goed naar wat iemand nodig heeft en stemmen ons onderwijs daarop af. Zo ontstaat er ruimte om te leren, samen te werken en te groeien.

In deze schoolgids vertellen we je graag meer over onze visie, werkwijze en begeleiding. Als we in deze schoolgids 'ouders' zeggen, bedoelen we daar ook verzorgers en voogden mee.

Heb je na het lezen vragen of wil je een keer langskomen? Neem gerust contact met ons op, we maken graag kennis met je.

Met vriendelijke groet, namens het hele team van de Sonnewijser,

Suzan Cuijlits – (vervangend) locatiedirecteur

Jenneke Lannoy-Heurkens – (vervangend) locatiedirecteur

Evelien von Piekartz – bovenschools directeur en a.i. locatiedirecteur

2 Onze school

Wie zijn wij en wie zijn onze leerlingen

De Sonnewijser is een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Wij bieden onderwijs aan leerlingen van 11 tot 20 jaar met psychosociale problemen, die zich kunnen vertalen in (ernstige) gedragsproblemen. Onze leerlingen hebben behoefte aan een veilige en gestructureerde leeromgeving, waarin nabijheid, vertrouwen en duidelijke grenzen hen helpen tot leren te komen. Door dit te bieden ontstaat er ruimte om te leren van fouten, nieuwe ervaringen op te doen en zich stap voor stap verder te ontwikkelen.

Door hun problematiek kunnen onze leerlingen vaak niet goed meekomen binnen een reguliere onderwijssetting. Zij worden belemmerd in hun leer- en/of ontwikkelproces en hebben baat bij extra ondersteuning. Binnen de Sonnewijser bieden wij deze ondersteuning en voelen leerlingen zich gezien en gehoord. In een kleinschalige omgeving met een voorspelbaar dagprogramma is er rust en ruimte om te leren. De school is een oefenplek: de wereld in het klein.

Binnen de Sonnewijser, route vervolgonderwijs, werken we samen met leerlingen toe naar een diploma of een andere passende uitstroombestemming. We bieden de volledige leerwegen vmbo-basis, -kaderberoepsgerichte en theoretische leerweg aan, evenals de eerste twee leerjaren van de havo.

Waar mogelijk stimuleren we doorstroom naar het regulier voortgezet onderwijs. Wanneer dat (nog) niet haalbaar is, begeleiden we leerlingen naar een diploma binnen onze eigen setting.

Dankzij de intensieve samenwerking met het Mondriaan college kunnen leerlingen, voor wie dit passend is, na de eerste twee jaar vmbo-tl en havo doorstromen naar onze coachklas op het Mondriaan College. Hierover wordt later in deze schoolgids meer verteld.

Stichting Oosterwijs

De Sonnewijser is onderdeel van Stichting Oosterwijs, een stichting van 6 scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 4 tot 20 jaar. Bij Oosterwijs hebben we een groot hart voor leerlingen die wat meer begeleiding nodig hebben: het maakt ons trots hen te zien groeien! Samen zetten we stappen, samen behalen we successen. 'Kansrijk door passend leren' is daarom ons motto.

Alle scholen binnen Stichting Oosterwijs zijn neutraal bijzonder. Neutraal bijzonder scholen behandelen alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen gelijkwaardig.

De zes scholen van Stichting Oosterwijs zijn de Sterrenkijker Oss en Uden, de Sonnewijser route vervolgonderwijs Oss en Tiel en de Sonnewijser route arbeid Oss en Tiel. Kijk op <https://www.oosterwijs.nl> voor meer informatie.

Bestuurder

De bestuurder van Stichting Oosterwijs is Rein Tichelaar.

Contactgegevens

Telefoonnummer: 0412 827 979

Adres: Wethouder van Eschstraat 58, 5342 AT, Oss

3 Nieuwe leerlingen

Kennismaking

Willen jullie kennismaken en een keer komen kijken bij de Sonnewijser route vervolgonderwijs? Wij plannen graag een kennismakingsgesprek met jullie in. Tijdens dit gesprek vertellen wij meer over onze school, het onderwijs en de intakeprocedure. Ook leren wij elkaar beter kennen en krijgen wij een goed beeld van de mogelijkheden van jullie kind.

Daarnaast organiseren wij enkele keren per jaar een informatiemiddag voor nieuwe leerlingen en hun ouders. Tijdens deze middag krijgen jullie een rondleiding door de school en vertellen wij meer over ons onderwijsaanbod. Uiteraard is er ook ruimte om vragen te stellen. De data van deze informatiemiddagen vinden jullie op onze website.

Neem voor het maken van een afspraak contact op met onze intakecoördinator:

- Sophie van der Meijs: intake@sonnewijser.nl

Aanmelden

Wanneer jullie besluiten om jullie kind aan te melden bij De Sonnewijser, vragen wij dossierinformatie op om een goed beeld te krijgen van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Met jullie toestemming nemen wij hiervoor ook contact op met de school van herkomst om aanvullende informatie op te vragen.

In sommige gevallen vindt er een observatie plaats op de huidige school, uitgevoerd door onze gedragswetenschapper en/of intern begeleider. Daarnaast kan de Commissie van Begeleiding (CvB) besluiten tot een huisbezoek door de schoolmaatschappelijk werker.

Op basis van alle verzamelde informatie bepaald de Commissie van Begeleiding (CVB) of de Sonnewijser, route vervolgonderwijs, passend onderwijs kan bieden. Uiterlijk binnen zes tot tien weken ontvangen jullie hierover een besluit.

Het kan voorkomen dat onze interne deskundigen tot de conclusie komen dat wij niet de juiste onderwijs- en ondersteuningsplek kunnen bieden. In dat geval denken we actief mee over een passend alternatief. Ook wanneer het samenwerkingsverband besluit geen Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af te geven, bieden wij ondersteuning in het vervolgtraject.

Toelaatbaarheidsverklaring

Voor toelating tot de Sonnewijser is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Als de leerling vanuit groep 8 doorstroomt naar de Sonnewijser, vragen wij de TLV aan bij het Samenwerkingsverband van de gemeente waar de leerling woonachtig is.

Als de leerling vanuit het reguliere voortgezet onderwijs doorstroomt naar de Sonnewijser, vraagt de school van herkomst de TLV aan bij het samenwerkingsverband waarbij de school van herkomst is aangesloten. Zodra de TLV is afgegeven, nemen wij de aanmelding in behandeling.

Starten op de Sonnewijser

Wanneer jullie kind bij ons start, ontvang je een uitnodiging voor een startgesprek met de mentor. Tijdens dit startgesprek zal er nader kennis worden gemaakt, krijgen jullie uitleg over de dagelijkse gang van zaken op de Sonnewijser, zal de eerste periode worden toegelicht en is er ruimte voor vragen vanuit jullie kant.

De eerste zes weken na start

Na de start op De Sonnewijser stellen we binnen zes weken een ontwikkelperspectief (OPP) op. Dit document vormt de basis voor de verdere begeleiding van de leerling. Het OPP beschrijft de beginsituatie van de leerling en bevat een inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden, gebaseerd op een dossieranalyse. Op basis hiervan stellen we het verwachte uitstroomperspectief vast. Naast de dossierinformatie worden ook observaties in de klas gedurende de eerste weken meegenomen. Voor leerlingen in leerjaar 1 worden bovendien de resultaten van de Cito-nulmeting toegevoegd.

Het OPP bevat ook een handelingsdeel. Hierin worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling vertaald naar concrete doelen, acties en werkwijzen. Dit handelingsdeel geeft inzicht in de manier waarop we – aanvullend op de basisondersteuning – maatwerk bieden. Daarbij staat beschreven wie wat doet, wanneer en met welk doel. Zo zorgen we voor een planmatige, transparante en afgestemde aanpak.

Het OPP, inclusief handelingsdeel, wordt besproken met ouders en de leerling, en vastgesteld door de Commissie van Begeleiding (CvB). Evaluatie en eventuele bijstelling vinden plaats op vooraf afgesproken momenten of eerder indien nodig.

Meer informatie over het OPP vind je in hoofdstuk 6.

4 Ons onderwijs

Onze leerlingen hebben baat bij een overzichtelijke leeromgeving met een voorspelbaar dagprogramma. Binnen onze school is veel structuur. Elke leerling heeft een eigen werkplek en volgt een vaste dagindeling, wat zorgt voor rust en duidelijkheid.

Didactisch model

Wij werken met het didactisch model Expliciete Directie Instructie (EDI). Door leerlingen actief te betrekken en doelgericht te werken, zorgen we ervoor dat ze zelf gemotiveerd raken om te leren. Alle medewerkers passen het EDI-model toe tijdens de lessen.

Een veilig leerklimaat

Bij de Sonnewijser vinden we het belangrijk dat iedere leerling zich veilig voelt. Een veilige omgeving is de basis om tot leren en persoonlijke groei te komen. Daarom zorgen wij voor een duidelijke structuur, voorspelbaarheid en een warme, respectvolle omgang met leerlingen. We werken met vaste routines en regels, en geven elke dag ruimte voor contact, rust en ontwikkeling.

Een belangrijk onderdeel van onze aanpak is de methode Veilig Werken, ontwikkeld door de Zuiderbos Academie. Deze methode helpt ons om op een professionele en zorgvuldige manier om te gaan met gedrag en emoties. De kern van Veilig Werken is: veiligheid en stabiliteit bieden, zodat er ruimte ontstaat voor vertrouwen, ontwikkeling en herstel. De aanpak richt zich op het opbouwen van een betrouwbare relatie tussen leerling en medewerker.

De uitgangspunten uit deze plannen zijn zichtbaar in onze dagelijkse werkwijze: in de klas, in de begeleiding en in hoe wij omgaan met spanningen of conflicten. Zo ervaren leerlingen duidelijkheid, voorspelbaarheid en steun.

De werkwijze van Veilig Werken is vastgelegd in het plan Veilig Werken, net als ons bredere veiligheidsplan, waarin ons beleid rond veiligheid, de-escalatie en pedagogisch handelen wordt toegelicht. Beide plannen vormen de basis van ons handelen binnen het voortgezet speciaal onderwijs.

Beide documenten zijn terug te vinden via onze website:

<https://sonnewijser-vervolgonderwijs.nl/praktische-zaken/downloads-sonnewijser-oss>

Leerweg

De Sonnewijser route Vervolgonderwijs bereidt leerlingen voor op een diploma voortgezet onderwijs. Bij het uitstroomprofiel vervolgonderwijs onderscheiden we vier verschillende leerwegen:

1. vmbo basisberoepsgerichte leerweg
2. vmbo kaderberoepsgerichte leerweg
3. vmbo theoretische leerweg
4. havo tot en met leerjaar 2

De eerste twee leerjaren van het vmbo en de eerste drie leerjaren van de havo heten 'onderbouw'. De onderbouw bereidt leerlingen voor op het vervolgonderwijs in de bovenbouw.

Over het kiezen van een leerweg

Binnen De Sonnewijser wordt de leerweg niet vrij gekozen door de leerling of ouders. Natuurlijk vindt er overleg plaats, maar de uiteindelijke bepaling gebeurt op basis van een zorgvuldige afweging van de ontwikkelingsmogelijkheden, ondersteuningsbehoeften en het perspectief van de leerling.

Bij leerlingen die instromen vanuit het primair onderwijs wordt ook het advies van de basisschool meegenomen in deze afweging. Dit advies biedt waardevolle informatie over het functioneren en de leerroute van de leerling tot dat moment.

De uiteindelijke bepaling van de leerweg wordt gemaakt in samenwerking tussen de leerling, ouders, de lesgevende docenten en de Commissie van Begeleiding (CvB). Op basis van deze gezamenlijke analyse wordt vastgesteld welke leerweg het meest passend is. Zo zorgen we ervoor dat iedere leerling onderwijs volgt dat aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en toekomstperspectief.

Tijdelijk onderwijsaanbod en doorstroommogelijkheden

De Sonnewijser is in principe een tijdelijke onderwijsvoorziening. Dit betekent dat, waar mogelijk, het doel is om leerlingen door te laten doorstromen naar een reguliere onderwijssetting. Mimimaal twee keer per jaar bespreken wij samen met de leerling, ouders/verzorgers en betrokken professionals of en wanneer doorstroom mogelijk is en welke ontwikkeling daarvoor nodig is. Doorstroom vindt met name plaats in de onderbouw. In de bovenbouw is dit minder gebruikelijk, vanwege de opbouw en planning van het programma van toetsen en afsluiting (PTA).

Leerweg vmbo

Leerlingen die het vmbo volgen binnen de Sonnewijser kunnen, afhankelijk van hun ontwikkeling, ondersteuningsbehoeften en uitstroomperspectief, verschillende routes bewandelen: Vmbo- basis en -kader leerlingen volgen het profiel Dienstverlening & Producten (D&P). Binnen dit profiel krijgen zij een aantal verplichte algemeen vormende vakken: Nederlands, Engels, wiskunde, maatschappijleer, lichamelijke opvoeding en, afhankelijk van de leerling, economie of biologie. De leerroute is gericht op het behalen van een vmbo-diploma via staatsexamens. Meer informatie over de examens is verderop in deze schoolgids te vinden.

Leerlingen kunnen, wanneer mogelijk, doorstromen naar het regulier voortgezet onderwijs. Voor de vmbo-t leerlingen geldt dat zij na het eerste leerjaar, als dit mogelijk/passend is, onderwijs kunnen volgen via onze samenwerking met het Mondriaan College. Leerlingen volgen dan zoveel als mogelijk onderwijs binnen de reguliere setting van het Mondriaan College met ondersteuning vanuit de coachklas van de Sonnewijser. Deze samenwerking is erop gericht de overstap naar het regulier voortgezet onderwijs te verkleinen.

Leerweg havo

Op de locatie Sonnewijser route Vervolgonderwijs Oss wordt leerjaar 1 en 2 havo aangeboden. Hier kunnen leerlingen, afhankelijk van hun ontwikkeling en ondersteuningsbehoeften, meerdere richtingen op:

- Leerlingen stromen, waar mogelijk, door naar het regulier voortgezet onderwijs.
- Leerlingen stromen door naar een andere school voor speciaal onderwijs die wel bovenbouw havo biedt.

Leerlingen kunnen, na het eerste of het tweede leerjaar, onderwijs volgen via onze samenwerking met het Mondriaan College. Zij volgen dan zoveel als mogelijk onderwijs binnen de reguliere setting van het Mondriaan College met ondersteuning vanuit de coachklas. Het doel van deze route is de overstap naar regulier onderwijs te verkleinen, zodat meer leerlingen deze overstap succesvol kunnen maken. Deze route is geschikt voor leerlingen waarvan wordt verwacht dat zij uiteindelijk zonder extra ondersteuning vanuit de coachklas verder kunnen in het reguliere voortgezet onderwijs.

Coachklas Mondriaan College

Sinds enkele jaren werken wij intensief samen met het Mondriaan College middels een school-in-school concept. Leerlingen van de Sonnewijser die in aanmerking komen om onderwijs te volgen op

het Mondriaan College, krijgen de gelegenheid om het gehele reguliere onderwijsprogramma te volgen passend bij de leerweg en het leerjaar. Vanuit de Sonnewijser worden de leerlingen begeleid door een coach van de Sonnewijser die samen met de gedragswetenschapper van de Sonnewijser en de ondersteuningscoördinator van het Mondriaan College voor elke leerling een maatwerktraject aanbiedt. Het uiteindelijke doel is om volledig door te stromen naar een reguliere klas op het Mondriaan College.

Traject op Maat (TOM)

Binnen de Sonnewijser bieden we het Traject op Maat (TOM) aan voor leerlingen voor wie het onderwijs in een reguliere VSO-klas (tijdelijk) niet passend of toereikend is. Deze leerlingen hebben vaak zeer intensieve ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling, stressregulatie of motivatie. In een reguliere klasomgeving komen zij onvoldoende tot hun recht.

Kleinschalig en intensief

De TOM-klas biedt een kleinschalige, veilige en voorspelbare leeromgeving. Leerlingen krijgen zeer intensieve begeleiding, meer individuele structuur en ruimte voor opbouw. Er wordt gewerkt aan persoonlijke ontwikkeling, schoolse vaardigheden, sociaal-emotionele groei, weerbaarheid en het leren omgaan met anderen. Pedagogische nabijheid, vaste routines en duidelijke grenzen vormen hierbij de basis.

De schooltijden in de TOM-klas kunnen afwijken van het reguliere rooster, bijvoorbeeld via een opbouwrooster of kortere dagen. Zo sluiten we beter aan op de belastbaarheid en draagkracht van de leerling.

Instroom en trajectopbouw

Plaatsing in de TOM-klas vindt plaats na bespreking in de Commissie van Begeleiding (CvB), waarbij het TOM-team meedenkt. Bij instroom wordt diagnostisch onderzoek gedaan, waaronder afname van de IDS-2 en de educatiemeter, om zicht te krijgen op de cognitieve capaciteiten, sociaal-emotionele ontwikkeling en leervoorwaarden van de leerling.

De eerste vier weken gelden als observatie- en onderzoeksperiode. Daarna vindt een gesprek over het plan van aanpak plaats met de leerling, ouders en betrokkenen. In dit plan worden de doelen, het gewenste perspectief (zoals terugkeer naar een reguliere VSO-klas) en evaluatiemomenten vastgelegd. Elke drie weken vindt een intern overleg plaats waarin we gezamenlijk bepalen of het plan wordt behouden, bijgesteld of versneld, afhankelijk van de ontwikkeling van de leerling. Ouders worden actief betrokken bij de evaluaties en via vaste contactmomenten op de hoogte gehouden van de voortgang.

Doelen van de TOM-klas

De TOM-klas is gericht op:

- Terugkeer naar de reguliere VSO-klas;
- Als dit niet mogelijk blijkt: toewerken naar een realistische, passende uitstroombestemming;
- Het opbouwen van een volledige schoolgang;
- Het ontwikkelen van sociaal-emotionele en schoolse vaardigheden;
- Het herstel van welbevinden, motivatie en zelfvertrouwen;
- Het voorbereiden op een zinvolle plek in de maatschappij, zoals vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding.

Voorwaarden voor plaatsing

Niet alle zorgvragen zijn automatisch passend binnen de TOM-klas. Een belangrijke voorwaarde is dat de leerling (ten minste gedeeltelijk) belastbaar is voor onderwijs. Wanneer sprake is van ernstige psychische of sociale problematiek waardoor onderwijs (nog) niet haalbaar is, moet eerst passende zorg worden ingezet. Pas wanneer onderwijs weer mogelijk is, kan een traject in de TOM-klas worden gestart.

Binnen de TOM-klas werken we met leerlingen met uiteenlopende ondersteuningsvragen. We maken daarbij onderscheid tussen:

- Externaliserende problematiek, zoals boosheid, impulsiviteit of conflicten;
- Internaliserende problematiek, zoals angst, somberheid of teruggetrokken gedrag.

De begeleiding wordt afgestemd op het type gedrag en de onderliggende behoeften. Veiligheid, rust, voorspelbaarheid en herstelgericht werken staan hierbij centraal.

Uitstroom en toekomstperspectief

Het uitgangspunt van het TOM-traject is altijd terugkeer naar een reguliere VSO-klas binnen de Sonnewijser. Als dat niet haalbaar blijkt, wordt samen met de leerling en ouders gekeken naar een passende uitstroombestemming, zoals arbeid of dagbesteding.

In principe stromen leerlingen vanuit de TOM-klas niet uit naar vervolgonderwijs (MBO). Alleen in uitzonderlijke gevallen, waarin de ontwikkeling, belastbaarheid en zelfredzaamheid dit onderbouwd mogelijk maken, wordt deze optie overwogen. We stemmen dit zorgvuldig af met alle betrokkenen en leggen dit vast in het OPP.

Profiel

Vmbo basisberoepsgerichte leerweg en vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg

Binnen de Sonnewijser is voor de bovenbouw van de vmbo basisberoepsgerichte en vmbo kaderberoepsgerichte leerweg gekozen voor het profiel Dienstverlening en Producten (D&P). Er is voor dit profiel gekozen om de leerlingen zo breed en goed mogelijk voor te bereiden op hun vervolgopleiding en op de maatschappij. Met het profiel D&P kunnen leerlingen aan alle opleidingen starten op het mbo, passend bij het niveau. Binnen D&P staat de oriëntatie op verschillende arbeidsgebieden en de loopbaanbegeleiding van de leerlingen centraal. D&P gaat over alles wat je doet of maakt in opdracht van een ander.

Het profieldeel bestaat uit de praktijkvakken techniek, zorg & welzijn, media en basiskennis. Voor deze vakken krijgen de leerlingen PTA-toetsen. PTA staat voor het Programma Toetsing en Afsluiting. Dit is een combinatie van toetsen en opdrachten die de leerlingen moeten afronden.

Naast het profieldeel hebben leerlingen vier keuzevakken. In leerjaar 3 krijgen alle leerlingen de vakken Bijzondere Keuken en Patisserie. Tijdens de eerste helft van leerjaar 4 volgen de leerlingen twee van de volgende keuzevakken:

- Meubel maken
- Schoonmetselwerk
- Fotografie
- Webshop
- Begeleiden van sport- en bewegingsactiviteiten
- Voorkomen van ongevallen en EHBO
- Welzijn kind en jongeren

Vmbo theoretische leerweg

De leerlingen binnen de vmbo-theoretische leerweg die binnen de Sonnewijser het staatsexamentraject volgen, kunnen kiezen uit vier profielen: economie, landbouw, techniek of zorg & Welzijn.

Een aantal vakken is binnen al deze profielen verplicht, het zogenaamde gemeenschappelijk deel.

Het gemeenschappelijk deel bestaat uit:

- Nederlands
- Engels
- Maatschappijleer
- Profielwerkstuk

Afhankelijk van het gekozen profiel worden twee vaste profielvakken gevolgd. Deze vakken horen bij het profiel en zijn verplicht. Daarnaast kiest de leerling twee vakken uit het vrije deel. Een vakkenpakket is compleet met zeven vakken en het profielwerkstuk.

Examens

De Sonnewijser kan zelf geen examens afnemen. Leerlingen krijgen de mogelijkheid om hun schoolloopbaan af te sluiten via staatsexamens. Deze examens worden georganiseerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Wanneer een leerling voor een vak slaagt, ontvangt hij of zij een certificaat. Als alle vakken met een voldoende zijn afgerond, ontvangt de leerling een volledig diploma. Dit diploma is gelijkwaardig aan een diploma van een reguliere school voor voortgezet onderwijs. Het staatsexamen bestaat uit twee onderdelen: het centraal examen en het college-examen. Het eindcijfer voor een vak is het gemiddelde van de behaalde cijfers voor beide onderdelen.

Centraal examen

Het centraal examen is identiek aan dat van het reguliere voortgezet onderwijs en wordt op hetzelfde moment afgenomen, elk schooljaar in mei en juni. Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) is verantwoordelijk voor de inhoud en de exameneisen.

College-examen

Het college-examen is een mondeling examen dat in plaats van de reguliere schoolexamens wordt afgenomen. De college-examens vinden plaats tussen mei en juli. De exacte data voor deze examens worden landelijk vastgesteld en verschillen per jaar en per regio. Examenkandidaten ontvangen hierover tijdig bericht.

Beroepsgerichte vakken

Beroepsgerichte programma's kunnen niet via het staatsexamen worden afgesloten. Daarom werkt De Sonnewijser samen met een reguliere school voor voortgezet onderwijs (het Udens College). Voor deze vakken volgen wij het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) van het Udens College, inclusief de bijbehorende eisen. De praktijkexamens worden afgenomen op de Sonnewijser, in aanwezigheid van examinatoren van het Udens College om de juiste procedure te waarborgen.

Herexamen

Herexamens zijn alleen mogelijk in het diploma-afsluitende schooljaar en uitsluitend voor vakken waarin de leerling dat schooljaar examen heeft gedaan. Een kandidaat mag maximaal twee centraal examens én maximaal twee college-examens herkansen, elk in een ander vak.

Meer informatie

Meer informatie over de examens is te vinden in het informatieboekje 'Examens', te downloaden via onze website:

<https://sonnewijser-vervolgonderwijs.nl/praktische-zaken/downloads-sonnewijser-oss>

Uitstroomprofielen

De Sonnewijser bereidt leerlingen voor op een betekenisvolle plek in de maatschappij. Binnen de route *Vervolgonderwijs* begeleiden we leerlingen stap voor stap richting het behalen van een diploma en uitstroom naar een mbo-opleiding. Dit is het gezamenlijke streven voor iedere leerling binnen deze route.

We realiseren ons dat niet elke leerling deze eindstreep op dezelfde manier of in hetzelfde tempo bereikt. Soms blijkt gaandeweg dat een mbo-opleiding, ondanks intensieve begeleiding, niet haalbaar is. In die gevallen zoeken we samen met de leerling, ouders/verzorgers en de Commissie van Begeleiding (CvB) naar een realistisch en passend alternatief. Denk hierbij aan:

- Begeleid of beschut werk;
- Arbeid met ondersteuning;
- Dagbesteding met ontwikkelingsmogelijkheden;
- Maatwerktrajecten via zorg of gemeente.

Onze ondersteuning is altijd gericht op het vergroten van zelfvertrouwen, zelfstandigheid en sociale redzaamheid. Iedere leerling verdient een vervolgplek waar hij of zij tot bloei kan komen. Dit vraagt om maatwerk, samenwerking en het geloof in ieders unieke potentieel.

Stage

Als school hechten wij veel belang aan loopbaanleren. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen stapsgewijs zicht krijgen op waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden om te doen. Ook willen we leerlingen graag laten kennismaken met de wereld van werk. Dit doen we het liefst aan de hand van praktijkervaringen. Leerlingen uit leerjaar 1 gaan één dag kijken bij het werk van hun ouders. In leerjaar 2 gaan leerlingen twee dagen rondkijken bij het werk van hun ouders of iemand uit de naaste omgeving. De leerlingen uit leerjaar 3 gaan twee weken stagelopen bij een bedrijf dat zij zelf hebben gevonden. Voor de leerlingen uit leerjaar 4 kan een stage worden gezocht als dit bij de individuele leerling past. Hierbij wordt rekening gehouden met het examenprogramma.

Overgangsnormen

Binnen de Sonnewijser streven we naar een soepele en succesvolle doorstroom van leerlingen vanuit de onderbouw naar de bovenbouw en uiteindelijk het examen. Hiervoor hanteren we onder andere overgangsnormen waarbij wordt gekeken of de leerling op basis van zijn cijfers over kan naar het volgende leerjaar van dezelfde leerweg. De overgangsnormen kunt u vinden bij downloads op onze website: <https://sonnewijser-vervolgonderwijs.nl/praktische-zaken/downloads-sonnewijser-oss>

5 Onderwijsaanbod

De leerstof die op de Sonnewijser aan bod komt, is wettelijk vastgelegd in kerndoelen en examenprogramma's. Er zijn leergebiedoverstijgende en leergebiedspecifieke kerndoelen. De leergebiedoverstijgende kerndoelen gelden voor de gehele periode dat leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs verblijven. Over de leergebiedspecifieke kerndoelen volgt hieronder meer uitleg.

Binnen elke leerweg zijn er in de bovenbouw verplichte vakken en keuzevakken. De keuzevakken worden in overleg met de Sonnewijser vastgesteld.

Leergebiedspecifieke kerndoelen

Wat leren leerlingen op de Sonnewijser?

Op De Sonnewijser werken we met leergebiedspecifieke kerndoelen. Deze kerndoelen geven richting aan wat leerlingen leren binnen de verschillende vakgebieden. Voor elk vakgebied gebruiken wij moderne methodes die voldoen aan de landelijke exameneisen en vakinhoudelijke richtlijnen.

De volgende leergebieden maken onderdeel uit van ons onderwijsaanbod:

- Nederlands
- Rekenen en wiskunde
- Engels
- Mens, natuur en techniek: bij ons ingevuld met de vakken natuur- en scheikunde, techniek en biologie
- Mens en maatschappij: met vakken zoals aardrijkskunde en geschiedenis
- Culturele oriëntatie en creatieve expressie: waaronder tekenen en handvaardigheid
- Bewegen en sport: gymnastiek

Voor Nederlands, rekenen/wiskunde en Engels zijn er landelijke referentieniveaus vastgesteld. Deze geven aan wat leerlingen op bepaalde momenten in hun schoolloopbaan moeten kunnen. We werken op De Sonnewijser toe naar de volgende niveaus, afhankelijk van de leerroute en mogelijkheden van de leerling:

- 1F: basisniveau voor taal en rekenen, passend bij praktijkonderwijs of vmbo-basis
- 1S: voorbereidend op mbo niveau 2 of 3
- 2F: vereist voor vmbo-kader en -theoretisch, en toegangseis voor mbo niveau 3 of 4

Niet iedere leerling bereikt hetzelfde niveau. We kijken daarom zorgvuldig naar wat haalbaar is en stemmen het onderwijs daarop af.

In de onderbouw werken we methodisch en doelgericht, met duidelijke leerdoelen en tussendoelen. Zo zorgen we voor een goede voorbereiding op de bovenbouw van vmbo of havo en houden we zicht op het te behalen eindniveau.

Leergebiedoverstijgende kerndoelen

Naast de vakgerichte leerdoelen werken wij op de Sonnewijser ook aan leergebiedoverstijgende kerndoelen. Deze doelen richten zich op het functioneren van jongeren op verschillende terreinen in hun leven: leren, werken, burgerschap, wonen en vrije tijd. De kerndoelen zijn bewust globaal geformuleerd, zodat wij ze kunnen afstemmen op het uitstroomprofiel van de leerling en de individuele ontwikkelbehoeften.

De leergebiedoverstijgende kerndoelen zijn verdeeld over vijf thema's:

1. Leren leren
2. Leren taken uitvoeren
3. Leren functioneren in sociale situaties
4. Ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief
5. Burgerschap

Op de Sonnewijser begeleiden wij leerlingen in hun ontwikkeling van persoonlijk afhankelijke ondersteuning naar meer structuurafhankelijk leren, met uiteindelijk het doel: zelfstandig functioneren. Deze ontwikkeling verloopt stapsgewijs, en wij differentiëren daarin per bouw en binnen de klas.

In de onderbouw bieden we veel structuur en nabijheid. Naarmate leerlingen groeien, bouwen we de ondersteuning langzaam af. Denk bijvoorbeeld aan het verminderen van hulpmiddelen, het vergroten van eigen verantwoordelijkheden en het voorbereiden op zelfstandig werken in het vervolgonderwijs. Zo zorgen we ervoor dat elke leerling op een passende manier kan toewerken naar meer zelfstandigheid en zelfredzaamheid, afgestemd op zijn of haar mogelijkheden en toekomstperspectief.

1. Leren leren

Deze doelen zijn geïntegreerd in alle lessen en vormen de basis voor leren. Leerlingen leren (mede)verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces, actief aan hun ontwikkeling te werken en met zelfvertrouwen kennis op te bouwen.

In onze leerlijn is 'leren leren' uitgewerkt in vijf aspecten:

- Taakaanpak
- Reflectie op werk
- Hulp vragen
- Zelfstandig (door)werken
- Samenwerken

We gebruiken de methode Tumult ter ondersteuning. Vaardigheden als plannen, leerstrategieën, informatievaardigheden, mondeling/schriftelijk presenteren en samenwerken keren jaarlijks terug, met oplopende moeilijkheidsgraad.

2. Leren taken uitvoeren

Doel van dit thema is het ontwikkelen van zelfstandigheid en eigen regie. Leerlingen leren taken zo zelfstandig, planmatig en methodisch mogelijk uit te voeren en om tijdig hulp te vragen als dat nodig is. Wij begeleiden hen in hun groei naar zelfstandigheid, met oog voor wat zij al kunnen én waar nog ondersteuning nodig is. Deze begeleiding is mede gebaseerd op het principe van de zone van de naaste ontwikkeling (ZNO). Dat betekent dat wij aansluiten bij de huidige mogelijkheden van de leerling, maar ons richten op wat hij of zij kan leren met ondersteuning. We zetten in op groei vanuit begeleiding naar zelf doen. In de praktijk starten we daarom met duidelijke structuur, heldere verwachtingen en directe sturing. Naarmate de leerling zich ontwikkelt, bouwen we deze begeleiding geleidelijk af. Er ontstaat steeds meer ruimte voor eigen keuzes, initiatief en verantwoordelijkheid. Zo leren leerlingen om steeds zelfstandiger te functioneren — passend bij hun niveau en toekomstperspectief.

3. Leren functioneren in sociale situaties

Dit thema is binnen de Sonnewijser van groot belang, omdat veel leerlingen sociale, emotionele en communicatieve vaardigheden niet vanzelf verwerven. De doorgaande leerlijn bestaat uit vijf thema's:

- Kennismaken

- Samen leven
- Zelfvertrouwen
- Communiceren
- Conflicten voorkomen en oplossen

Elk thema bevat leerdoelen gericht op omgaan met jezelf en met anderen. De thema's keren jaarlijks terug, telkens met meer verdieping.

4. Ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief

Leerlingen ontdekken bij ons hun kwaliteiten, mogelijkheden en grenzen. Positieve zelfbeeldvorming en een realistische blik op de eigen toekomst zijn hierbij sleutelbegrippen. Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) speelt hierin een centrale rol.

Vanaf leerjaar 1 werken leerlingen aan een loopbaandossier, ondersteund door het digitale programma AMN Loopbaanleren. Elk schooljaar voeren zij loopbaangesprekken met hun mentor. In de onderbouw ligt de nadruk op het verkennen van interesses en talenten. Naarmate de leerjaren vorderen, worden de gesprekken en opdrachten steeds verdiepend en concreter. In de bovenbouw werken leerlingen toe naar een goed onderbouwde keuze voor vervolgonderwijs of een andere passende uitstroomrichting.

Zo bouwen leerlingen stap voor stap aan een persoonlijk en haalbaar toekomstperspectief.

5. Burgerschap

Op de Sonnewijzer bereiden we leerlingen voor op een actieve, betrokken en verantwoordelijke rol in de samenleving. Ons burgerschapsonderwijs ondersteunt leerlingen om, vanuit hun eigen normen, waarden en idealen, te functioneren binnen een diverse maatschappij. Daarbij richten we ons op het ontwikkelen van kennis, houding én vaardigheden die nodig zijn om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij.

We besteden expliciet aandacht aan de basiswaarden van de Nederlandse samenleving:

- Vrijheid – iedereen mag zijn mening uiten en eigen keuzes maken.
- Gelijkwaardigheid – iedereen is gelijkwaardig en discriminatie wordt afgewezen.
- Solidariteit – we zorgen voor elkaar, helpen elkaar en nemen verantwoordelijkheid.

Van leerlingen en medewerkers verwachten we dat zij handelen in lijn met deze waarden. Onze gedragsverwachtingen – zichtbaar in elke ruimte op school – sluiten hierbij aan. Ook schoolactiviteiten zijn in overeenstemming met deze uitgangspunten.

Burgerschapsvaardigheden in de praktijk

Burgerschap is meer dan kennis alleen. Leerlingen oefenen dagelijks met sociale en maatschappelijke vaardigheden zoals:

- samenwerken;
- omgaan met verschillen;
- verantwoordelijkheid nemen;
- begrip tonen voor anderen.

Deze vaardigheden zijn geïntegreerd in het onderwijsaanbod. Ze komen terug in vakken zoals Nederlands, maatschappijleer, geschiedenis en economie, in ons pedagogisch handelen en in het basisleerklimaat. Daarnaast worden ze geoefend in mentorlessen, projecten, excursies en groeps gesprekken. Zo ontstaat een samenhangend geheel waarin leerlingen dagelijks oefenen met betrokkenheid en maatschappelijk handelen.

Aansluiting bij onze leerlingen

We stemmen ons burgerschapsonderwijs af op de ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen. Daarbij is extra aandacht voor thema's als sociale veiligheid, weerbaarheid, grenzen stellen en omgaan met verschillen. De inhoud en werkvormen worden afgestemd op het niveau en de belastbaarheid van de leerling of klas.

Kwaliteit en ontwikkeling

We blijven ons burgerschapsonderwijs doelgericht en samenhangend vormgeven. Hoewel we op onderdelen nog in ontwikkeling zijn, zoals op het gebied van structurele evaluatie en borging, zetten we hier als team actief op in.

Vanaf schooljaar 2025-2026 gebruiken we het instrument Burgerschap Meten om jaarlijks inzicht te krijgen in de ontwikkeling van burgerschapsvaardigheden bij onze leerlingen. Op basis van de resultaten stellen we waar nodig doelen bij en versterken we ons aanbod gericht.

Veilig en positief schoolklimaat

Goed burgerschapsonderwijs kan alleen bestaan binnen een veilig en voorspelbaar schoolklimaat. De Sonnewijzer is een plek waar leerlingen zich geaccepteerd, gerespecteerd en veilig moeten kunnen voelen. We bouwen aan een cultuur van vertrouwen, structuur en ruimte om fouten te maken, te herstellen en te groeien. Zo oefenen leerlingen dagelijks met verantwoordelijkheid nemen, samenwerken en samenleven.

6 Zorg en ondersteuning

Het basisleerklimaat vormt de onderlegger van onze zorg- en ondersteuningsstructuur. Dit basisleerklimaat is opgesteld op basis van een analyse van onze leerlingpopulatie, onze visie, missie en de opdracht van het VSO. Het omvat gezamenlijke afspraken over gedrag, routines, inrichting van ruimtes en pedagogisch-didactisch handelen. De elementen uit dit basisleerklimaat komen in dit hoofdstuk terug onder de verschillende ondersteuningsniveaus. Jaarlijks wordt het basisleerklimaat geëvalueerd en bijgesteld via de 4D-cyclus en opgenomen in het jaarplan.

Passend onderwijs

Scholen en schoolbesturen hebben de plicht om elk kind een goede onderwijsplek te bieden: de zogeheten zorgplicht. Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, krijgen een passend onderwijsaanbod. Dit aanbod wordt zoveel mogelijk dicht bij huis georganiseerd. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die het reguliere voortgezet onderwijs niet kan bieden, krijgen speciaal onderwijs.

Meer informatie over passend onderwijs en over de procedure om een toelaatbaarheidsverklaring te verkrijgen, vind je op passendonderwijs.nl.

Meer informatie over de samenwerkingsverbanden passend onderwijs vind je op:

- www.swvvo3006.nl
- www.vo.swv-peelland.nl
- www.demeierij-vo.nl

Binnen de school zijn er leerlingen die naast de reguliere ondersteuning nog specifiekere ondersteuningsbehoeften hebben. Voor deze leerlingen kunnen schooltijden afwijken en kan er ondersteuning vanuit zorg worden geboden door de gemeente. Hiervoor zijn altijd extra financiële middelen nodig vanuit het samenwerkingsverband of de gemeente.

Zorgstructuur

Binnen de zorgstructuur van de Sonnewijser staan preventief en proactief handelen centraal. Onze leerlingen hebben de ondersteuning en structuur nodig die wij als school bieden, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en tot hun recht komen.

We volgen de ontwikkeling van onze leerlingen nauwgezet. Er vinden regelmatig leerlingbesprekingen plaats. Wanneer een leerling achterblijft in de ontwikkeling, juist een opvallende voorsprong laat zien of wanneer er zorgen zijn over het welbevinden, wordt er extra contact opgenomen met de ouders. Wij willen iedere leerling tijdig goed in beeld hebben, niet alleen bij zorgen, maar ook bij opvallende vooruitgang. Zo kunnen wij snel de juiste stappen zetten: extra hulp waar nodig, maar ook verrijking of verdieping als een leerling daaraan toe is. De mentor is de spil in onze zorgstructuur. Dat betekent dat de mentor het eerste aanspreekpunt is voor zowel de leerling als de ouders. Hij of zij volgt de ontwikkeling van de leerling op de voet, onderhoudt regelmatig contact met thuis en coördineert extra ondersteuning wanneer dat nodig is. De mentor zorgt er dus voor dat alle signalen, klein of groot, goed worden opgepakt en waar nodig worden doorgezet binnen de CvB van de school.

Op de Sonnewijser maken wij onderscheid tussen ondersteuningsniveaus en zorgniveaus:

- Ondersteuningsniveaus gaan over wat een leerling nodig heeft in de klas of op school om goed te kunnen leren en functioneren.

- Zorgniveaus gaan over wie er betrokken is bij de ondersteuning: van de mentor tot externe specialisten.

Wij hanteren vier ondersteuningsniveaus, afhankelijk van wat de leerling nodig heeft:

- 1 Basis: De leerling redt zich met de standaard begeleiding in de klas.
- 2 Intensief (*weer terug op koers*): De leerling heeft tijdelijk extra hulp nodig, bijvoorbeeld bij leren of gedrag.
- 3 Zeer intensief (*passend met anderen*): Er is structurele ondersteuning nodig, vaak in samenwerking met intern of extern specialisten.
- 4 Verdiepend: De leerling krijgt een individueel traject met maatwerk en langdurige begeleiding.

Bij elk type ondersteuning horen ook verschillende zorgniveaus. Die geven aan wie er actief betrokken is bij de begeleiding:

- Zorgniveau 1: De mentor en overige docenten bieden extra aandacht binnen de klas.
- Zorgniveau 2: De Commissie van Begeleiding (CvB) denkt mee; dit team bestaat onder andere uit de gedragswetenschapper, intern begeleider, uitstroomcoördinator, schoolmaatschappelijk werk, verzuimcoördinator en directie.
- Zorgniveau 3: Wij schakelen externe deskundigen in, zoals een jeugdarts, ons welzijn en/of de leerplichtambtenaar.
- Zorgniveau 4: Wij passen het ontwikkelingsperspectief (OPP) aan en kijken samen of doorverwijzing naar een andere (onderwijs)plek nodig is.

Deze duidelijke structuur zorgt ervoor dat we snel en passend kunnen handelen, en dat elke leerling de begeleiding krijgt die bij hem of haar past. Hieronder worden eerst de vier ondersteuningsniveau verder toegelicht en daarna de vier zorgniveau's.

Ondersteuningsniveaus

Op de Sonnewijzer werken wij met een bewust opgebouwde en doordachte onderwijsstructuur. Deze is gebaseerd op een analyse van onze doelgroep: leerlingen met psychosociale problematiek, leerbelemmeringen en/of gedragsproblemen. Vanuit die achtergrond is gebleken dat zij het beste tot hun recht komen in een leeromgeving die rust, duidelijkheid en voorspelbaarheid biedt.

1. Ondersteuningsniveau basis

Onze leerlingen hebben vaak baat bij extra ondersteuning omdat:

- Zij moeite hebben met het verwerken van prikkels (bijvoorbeeld bij ASS of ADHD);
- Emotieregulatie en omgaan met spanningen uitdagend kunnen zijn;
- Plannen, organiseren en taakgericht werken niet vanzelf gaan;
- Zij snel het overzicht verliezen in een ongestructureerde leeromgeving;
- Sociaal inzicht en het interpreteren van situaties soms tekortschieten;
- Eerdere negatieve schoolervaringen hebben geleid tot onzekerheid, leerweerstand of faalangst.

Om goed aan te sluiten bij deze ondersteuningsbehoeften, hebben wij gekozen voor een gestructureerde, voorspelbare en begeleide onderwijssetting. We starten met veel houvast en ondersteuning, en bouwen dit – afhankelijk van de ontwikkeling van de leerling, geleidelijk af richting zelfstandigheid, met name in de bovenbouw.

De onderwijssetting op de Sonnewijzer wordt gekenmerkt door de volgende elementen:

- Kleine klassen (maximaal 14 leerlingen)
Kleine groepen zorgen voor rust, overzicht en ruimte voor persoonlijke begeleiding.
- Vaste mentor
Elke leerling heeft een vaste mentor als aanspreekpunt. De mentor volgt de ontwikkeling, onderhoudt het contact met ouders en coördineert de ondersteuning. In de onderbouw is dit contact intensief en gestructureerd; richting de bovenbouw wordt dit afgestemd op de toenemende zelfstandigheid van de leerling.
- Voorspelbaar lesprogramma
De dagen hebben een duidelijke opbouw en een vast ritme. Dit geeft leerlingen houvast en verlaagt stress.
- Balans tussen inspanning en ontspanning
In het rooster is bewust ruimte voor afwisseling en herstelmomenten, zodat leerlingen in balans blijven.
- Een gestructureerde en begeleide leeromgeving:
Wij bieden structuur op meerdere niveaus:
 - In tijd – vaste dagindeling en duidelijke roosters;
 - In activiteiten – lessen worden gegeven volgens het EDI-model (Expliciete Directe Instructie);
 - In ruimte – leerlingen hebben een eigen werkplek en blijven zoveel mogelijk in hetzelfde lokaal;
 - In gedragsverwachtingen – schoolbrede afspraken zorgen voor voorspelbaarheid;
 - In pedagogisch handelen – wij werken vriendelijk, begrenzend, voorspelbaar en ondersteunend.
- Klassikale dagstart en -afsluiting.
Iedere dag begint en eindigt in de eigen klas. Dit biedt overzicht, rust en een vast moment van contact.
- Groene achterwacht: rust en ontspanning
Leerlingen die overprikkeld zijn of spanning opbouwen, kunnen gebruik maken van de groene achterwacht: een veilige plek waar zij, onder begeleiding, kunnen reguleren en tot rust komen.
- Oudercommunicatie met vaste regelmaat
In de onderbouw ontvangen ouders structureel updates, bijvoorbeeld via de weekmail. In de bovenbouw wordt deze communicatie geleidelijk afgebouwd, passend bij de toenemende zelfstandigheid van de leerling.

Deze aanpak zorgt ervoor dat onze leerlingen zich veilig voelen, zich kunnen ontwikkelen in hun eigen tempo en de stap naar vervolgonderwijs of een passende toekomstbestemming goed voorbereid kunnen zetten.

Pedagogische ondersteuning

Op de Sonnewijzer bieden we een pedagogische basis die is afgestemd op onze doelgroep. De leerlingen hebben baat bij veiligheid, duidelijkheid, voorspelbaarheid, nabijheid en erkenning. Vanuit een stevige pedagogische basis bouwen wij met elke leerling aan vertrouwen, relatie, groei en zelfregie. Hieronder beschrijven we de elementen die voor ons centraal staan in het dagelijks handelen van iedere medewerker.

Structuur, voorspelbaarheid en fysieke ondersteuning

- Een vaste, prikkelarme werkplek.
- Gebruik van ondersteunende middelen zoals wiebelkussens of kleine handmateriaal bij lichamelijke onrust.
- Werken met visuele ondersteuning (bijv. pictogrammen, dagschema's).
- Voorbereiden op onverwachte of nieuwe situaties, zodat spanning wordt voorkomen.
- Schakeltijd inbouwen bij overgangsmomenten of bij spanning.

- Duidelijke, eenvoudige taal gebruiken en communicatie visueel ondersteunen.
- Een heldere dagstructuur hanteren met duidelijke grenzen en routines.

Relatie en nabijheid

- Nabijheid bieden, en die geleidelijk afbouwen naarmate de leerling meer zelfstandigheid aankan (afstand aansturen).
- Elke leerling expliciet welkom heten aan het begin van de dag.
- Erkenning geven bij moeilijke momenten; laten merken dat je meeleeft, zonder direct oplossingen te bieden.
- Wij zijn betrokken en nabij, maar nemen niet het gevoel van de leerling over.
- We staan naast de leerling in plaats van tegenover de leerling.

Sociaal-emotionele ontwikkeling en gedragsondersteuning

- Gedrag 'ondertitelen' om sociale situaties begrijpelijk te maken (bijv.: "Dat was een grapje" of "Hij bedoelt het niet boos").
- Sociale interactie begeleiden door het geven van schakeltijd en pas in gesprek gaan als de leerling weer in rust is.
- Sociale doelen differentiëren op basis van de zone van naaste ontwikkeling van de leerling (wat kan deze leerling met hulp leren?).
- Sociale vaardigheden aanleren in kleine, herhaalbare stapjes.
- Begeleid oefenen met samenwerken (bijv. via coöperatieve werkvormen).
- Hulp bieden bij het verplaatsen in een ander.
- Indien passend humor gebruiken om contact te versterken, spanning te verlichten en om de leerling te helpen situaties wat luchtiger te bekijken.

Begeleiding in gedrag en zelfregulatie

- Duidelijke en positieve feedback geven op een neutrale manier.
- Gedrag begrenzen en een alternatief aanreiken of voordoen.
- Niet in discussie gaan bij escalatie; rust en tijd geven voordat het gesprek plaatsvindt.
- Erkenning geven aan negatieve gevoelens én wijzen op successen of kleine overwinningen.
- Leerling helpen bij het benoemen van wat zij denken, voelen en willen.
- Leerling begeleiden in 'eerst denken, dan doen'.
- Ondersteunen bij het leren omgaan met uitgestelde aandacht.
- Leerling ruimte geven om verantwoordelijkheid te nemen, fouten te maken en daarvan te leren binnen een veilige setting.
- Geleidelijk de verantwoordelijkheid bij de leerling leggen voor eigen handelen en gedrag.

Didactische ondersteuning

Op de Sonnewijser stemmen we het didactisch handelen af op de ondersteuningsbehoeften van de leerling. Dit betekent dat we niet alleen aandacht besteden aan wat een leerling moet leren, maar ook aan hoe hij of zij het beste leert. Hieronder staan de belangrijkste elementen van onze didactische basisondersteuning.

Structuur en zelfstandigheid

- We bieden visuele ondersteuning (bijv. stappenplannen, dagkaarten, pictogrammen).
- We gebruiken hulpmiddelen zoals een timer of stoplicht op het digibord om structuur te geven bij zelfstandig werken.
- We bouwen ontspanningsmomenten in tijdens het zelfstandig werken, om overbelasting te voorkomen.

- We delen het werk op in kleine, overzichtelijke taken, zodat leerlingen niet verdwalen in de opdracht.
- We helpen leerlingen bij het plannen en organiseren van hun werk, bijvoorbeeld via een agenda.
- We geven korte en duidelijke instructies en controleren of de leerling deze begrepen heeft.
- Beurten in de klas worden op een voorspelbare manier gegeven, zodat leerlingen weten wanneer ze aan de beurt zijn.

Hulp en begeleiding tijdens het leerproces

- We ondersteunen bij het opstarten van een taak (startronde).
- We geven tussentijdse en procesgerichte feedback, waarbij we benoemen wat goed gaat en waar verbetering mogelijk is.
- We helpen leerlingen bij het vragen van hulp en maken afspraken over hoe dat gebeurt (bijv. hand opsteken)
- Aan het eind van de opdracht begeleiden we leerlingen bij de reflectie op hun werk (evaluatieronde).

Ontwikkeling en motivatie

- We sluiten zoveel mogelijk aan bij het ontwikkelingsniveau van de leerling en stemmen daar het aanbod op af.
- We benutten de talenten en interesses van de leerling als ingang om motivatie en betrokkenheid te vergroten.
- We laten leerlingen zien dat zij vooruitgang boeken door hun eigen inzet en vieren die successen bewust.
- We leren leerlingen dat fouten maken mag en een kans is om te leren.

Didactische hulpmiddelen en vakken

- Begrijpend lezen wordt vakoverstijgend aangeboden volgens een vast stappenplan. Leerlingen leren leesstrategieën die hen helpen om teksten beter te begrijpen – niet alleen bij Nederlands, maar ook bij vakken zoals geschiedenis, biologie en aardrijkskunde.
- Toetsen worden tijdig ingepland via de leerjaarplanners en zijn zichtbaar voor leerlingen en ouders in Somtoday.
- Toetsmomenten worden klassikaal voorbereid: de leerlingen krijgen uitleg over de inhoud, verwachtingen en aanpak. Na afloop worden de toetsen klassikaal nabesproken, zodat leerlingen inzicht krijgen in hun resultaten en kunnen leren van hun fouten.

2. Ondersteuningsniveau Intensief (weer terug op koers)

Wanneer het basisaanbod in de klas onvoldoende blijkt aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van een leerling, kan worden opgeschaald naar ondersteuningsniveau intensief. Deze ondersteuning wordt zoveel mogelijk binnen de klascontext geboden, maar met een meer individuele en op maat gemaakte aanpak.

Het doel van intensieve ondersteuning is altijd om tijdelijk te bieden wat nodig is om de leerling weer terug op koers te krijgen, waarna geleidelijk kan worden teruggeschakeld naar basisondersteuning.

- Verlengde of herhaalde instructie, toegespitst op de leerling.
- Gebruik van lees- en spraaksoftware op de computer (Textaid).
- Extra ondersteuning bij het opstarten van zelfstandig werk.
- Toetsvoorbereiding in kleine groepjes, met extra uitleg en begeleiding op inhoud en aanpak.
- Toetsen laten voorlezen, en naast schriftelijke ook mondelinge toetsing aanbieden indien passend.

- Compacte verwerking van de lesstof, afgestemd op de kerndoelen.
- Stappenplannen inzetten voor het aanleren van (leer)vaardigheden.
- Gebruik van picto's of visuele ondersteuning bij communicatie en instructie.
- Inzet van gedragskaarten of een signaleringsplan om gedrag te monitoren en bespreken.
- Extra schakelmomenten of beweegmomenten gedurende de dag.
- Toegang tot de groene achterwacht bij overprikkeling of oplopende spanning.
- Mentorgesprekken met leerling en/of ouders over welbevinden, gedrag of voortgang.
- Ondersteuning vanuit een lid van de Commissie van Begeleiding (CvB), bijvoorbeeld via observaties in de klas, gerichte adviezen of extra gesprekken met ouders.

3. Ondersteuningsniveau Zeer intensief (passend met anderen)

Wanneer blijkt dat intensieve ondersteuning in de klas onvoldoende effect heeft, kan worden opgeschaald naar zeer intensieve ondersteuning. Deze ondersteuning vindt buiten de klas plaats en is gericht op het bieden van een tijdelijke, alternatieve aanpak. De inzet van deze begeleiding is altijd doelgericht, tijdelijk en planmatig.

- Individuele gesprekken met de gedragswetenschapper of schoolmaatschappelijk werker
Deze begeleiding is beperkt inzetbaar en vindt alleen plaats als er concrete doelen worden opgesteld. Ook de duur en de frequentie worden vooraf afgesproken. De voortgang wordt geëvalueerd en de afspraken worden vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OPP).
- Individuele begeleiding door een onderwijsassistent buiten de klas
Deze ondersteuning wordt ingezet wanneer tijdelijk 1-op-1 begeleiding nodig is voor bijvoorbeeld emotieregulatie, taakgerichtheid of rust. De inzet wordt besproken en vastgesteld in het brede CvB, waarin ook wordt afgesproken hoelang deze ondersteuning duurt en wanneer evaluatie plaatsvindt.
- Plaatsing in de TOM-klas (Traject Op Maat)
De TOM-klas is bedoeld voor leerlingen bij wie het tijdelijk nodig is om in een zeer kleinschalige, rustige setting te werken aan gedrag, schoolhouding en basisvaardigheden. Plaatsing in de TOM-klas vindt uitsluitend plaats op basis van besluitvorming in het CvB. Daarbij wordt altijd gewerkt volgens een vaste procedure, en ouders en leerling zijn hierbij actief betrokken. Het doel van plaatsing is altijd: terugstromen naar intensieve ondersteuning in de reguliere klas, zodra dit weer mogelijk is.

4. Ondersteuningsniveau verdiepend – “Extra uitdaging waar mogelijk”

Sommige leerlingen op de Sonnewijser hebben extra uitdaging nodig, op cognitief of sociaal, emotioneel gebied. Voor deze leerlingen bieden wij verdiepende ondersteuning, met als doel hen te blijven prikkelen, motiveren en stimuleren in hun ontwikkeling.

De manier waarop deze uitdaging wordt vormgegeven, hangt af van de mogelijkheden en interesses van de leerling. In de meeste gevallen stemmen we dit individueel af, eventueel in samenwerking met een reguliere vo-school, wanneer een leerling daar al een deel van het onderwijs kan volgen of verrijking kan krijgen.

Aanbieden van verdiepte of verrijkte leerstof binnen een vakgebied.

- Werken op een hoger niveau bij specifieke vakken (bijv. TL-stof in plaats van basisstof).
- Instructie overslaan bij bewezen beheersing, en zelfstandig aan de slag gaan.
- Compacte lesstof, zodat ruimte ontstaat voor verbreding of verdieping.
- Gebruik van vrijere of meer open werkvormen, waarin eigen inbreng gestimuleerd wordt.
- Samenwerkingsopdrachten waarbij een leerling sturende of leidende rollen krijgt.
- Mede-instructie geven aan klasgenoten (“expertrol”).
- Gedifferentieerde leerdoelen afgestemd op de zone van naaste ontwikkeling.

Verdiepende ondersteuning draagt bij aan motivatie, eigenaarschap en zelfvertrouwen. Het is bedoeld om leerlingen uit te dagen binnen hun mogelijkheden, zonder overvraging. We zoeken hierbij altijd de balans tussen zelfstandigheid, begeleiding en haalbaarheid in de praktijk.

Zorgniveaus

Op de Sonnewijzer bieden we ondersteuning op maat. Dit doen we in opbouwende stappen, afgestemd op wat een leerling nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. We werken daarbij met drie zorgniveaus. Elk niveau geeft aan welke ondersteuning wordt ingezet, door wie, en wanneer opschaling nodig is. Het doel is steeds om tijdig passende hulp te bieden, zo dicht mogelijk bij de leerling en in samenwerking met ouders.

Niveau 1: Preventieve zorg op het niveau van de klas

Wanneer de ontwikkeling van een leerling anders verloopt dan verwacht, kijkt de mentor samen met collega's wat de leerling op dat moment nodig heeft. Dit gebeurt tijdens een zogenoemde collegiale consultatie. De gemaakte afspraken en interventies worden vastgelegd in het Ontwikkelingsperspectief (OPP) en Somtoday, zodat alle betrokkenen dezelfde informatie hebben.

We zien ouders als onmisbare partner in de ondersteuning van hun kind. Zij beschikken over waardevolle kennis, ervaringen en signalen die bijdragen aan een goed beeld van de leerling. Daarom betrekken we ouders actief bij dit proces, bijvoorbeeld door vooraf met hen te overleggen of extra input op te halen over de situatie thuis of eerdere ervaringen.

Niveau 2: Commissie van Begeleiding

Wanneer de afspraken en ondersteuning vanuit de klas (zorgniveau 1) niet toereikend blijken, wordt de leerling besproken in een overleg met één of meer van onze interne deskundigen. Dit noemen we een smalle CvB. Hierbij kunnen onder andere de intern begeleider, gedragswetenschapper, schoolmaatschappelijk werker, verzuimcoördinator of uitstroomcoördinator aanwezig zijn. Ouders worden vooraf geïnformeerd over dit overleg. We streven naar een sterke samenwerking in de driehoek ouder–leerling–school. De mentor bespreekt vooraf met ouders hoe zij tegen de situatie aankijken en welke inzichten of suggesties zij hebben. Waar passend, bekijken we samen of ouders (deels) kunnen deelnemen aan het overleg, of op andere wijze actief hun perspectief kunnen inbrengen. Ouders beschikken immers over waardevolle informatie en ervaring die bijdraagt aan een volledig beeld van hun kind.

Wanneer ook de inzet van het smalle CvB niet voldoende blijkt, wordt de leerling besproken in een brede CvB. Tijdens dit overleg wordt de hulpvraag vanuit meerdere invalshoeken bekeken, met als doel te komen tot een passende vervolgstap. Ouders worden ook bij dit overleg vooraf betrokken, zodat hun stem tijdig wordt meegenomen.

De Commissie van Begeleiding (CvB) is een multidisciplinair team dat bestaat uit onder andere de locatiedirecteur, intern begeleider, schoolmaatschappelijk werker, gedragswetenschapper en jeugdarts. Van zowel de smalle als de brede CvB worden notulen gemaakt. De gemaakte afspraken en interventies worden vastgelegd in het Ontwikkelingsperspectief (OPP) en verwerkt in Somtoday. Na afloop ontvangen ouders altijd een terugkoppeling van de mentor of betrokken CvB-lid. Zo blijven zij goed op de hoogte van de stappen die worden gezet en kunnen we samen werken aan de juiste ondersteuning voor de leerling.

Niveau 3: De inzet van externe deskundigen

Wanneer de school vastloopt in het bieden van voldoende ondersteuning, wordt hulp ingeschakeld van externe deskundigen of ketenpartners. Onze vaste samenwerkingspartners zijn onder andere ONS Welzijn, leerplicht, de GGD en het samenwerkingsverband.

Het betrekken van externe deskundigen gebeurt altijd zorgvuldig en in goed overleg met ouders.

Leerlingen kunnen in dit kader besproken worden tijdens een groot CvB-overleg, waarbij ook vertegenwoordigers van de ketenpartners aansluiten. Samen wordt gezocht naar een passende vervolgstap die aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Jeugdarts

De Sonnewijser kan indien nodig advies inwinnen van de jeugdarts op het gebied van medisch onderzoek en psychosociale aspecten.

- Jeugdarts GGD, Hart voor Brabants: mevrouw Y. Lathouwers, mevrouw Y. de Lange).
- Telefoonnummer: 0900 463 64 43 (keuzeoptie 2, bereikbaar tussen 8.00 – 14.00 uur).

Ons Welzijn

De Sonnewijser heeft een vast aanspreekpunt vanuit Ons Welzijn. Ons Welzijn kan meedenken over het inzetten van externe hulpverlening.

- ONS Welzijn: Mevrouw M. de Neree tot Babberich
- Telefoonnummer: 088-3742525

Het Samenwerkingsverband VO 3006

De Sonnewijser is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06. Dit samenwerkingsverband organiseert en coördineert passend onderwijs in de regio Oss, Maashorst, Meierijstad (Veghel en Sint-Oedenrode) en Bernheze.

Het samenwerkingsverband ondersteunt scholen bij het vinden van passende onderwijsplekken, het toewijzen van toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) en het organiseren van extra ondersteuning. Indien nodig kan het samenwerkingsverband betrokken worden bij het vinden van een geschikte vervolgplek of het afstemmen van complexe ondersteuningstrajecten.

- SWV VO 3006: 0412 – 617 077
- E-mailadres: info@swvvo3006.nl

Ouder- en Jeugdsteunpunt 30 06

Het Ouder- en Jeugdsteunpunt 30 06 is er speciaal voor ouders en jongeren met vragen over passend onderwijs. Dit steunpunt biedt laagdrempelige en onafhankelijke informatie over ondersteuningsmogelijkheden, rechten, procedures en samenwerking tussen school en ouders. Ouders kunnen hier terecht als zij advies nodig hebben of ergens niet uitkomen met de school of het samenwerkingsverband.

- Telefoonnummer: 0412 – 617 077 (keuze 3)
- E-mailadres: po@ouderjeugdsteunpunt3006.nl
- Website: www.ouderjeugdsteunpunt3006.nl

Niveau 4: Doorverwijzen

Als blijkt dat de leerling meer nodig heeft dan de Sonnewijser route vervolgonderwijs kan bieden kan het CvB besluiten het ontwikkelingsperspectief (OPP) bij te stellen of door te verwijzen naar een andere school of onderwijsverstijgende voorziening. Ouders en leerling worden hierin begeleid door een CvB-lid. Samen vinden we een passende plek.

Dyslexie

Leerlingen met een dyslexieverklaring krijgen de mogelijkheid gebruik te maken van TextAid. TextAid is een dyslexiesoftware programma en helpt bij het lezen, typen en begrijpen van teksten. Daarnaast krijgen leerling tijdsverlening en indien gewenst een vergroot schrift.

Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Binnen het speciaal (voortgezet) onderwijs is het wettelijk verplicht om met een ontwikkelingsperspectief (OPP) te werken. Op de Sonnewijser stellen wij binnen zes weken na de start van een leerling een OPP op. Dit plan vormt de basis voor het onderwijsaanbod en de ondersteuning aan de leerling.

Het OPP beschrijft:

- De beginsituatie van de leerling;
- Een inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden op zowel leergebied als sociaal-emotioneel vlak;
- Het beoogde uitstroomperspectief.

Deze inschatting wordt onderbouwd op basis van dossieranalyse, observaties en gesprekken met leerling, ouders en betrokken professionals.

Het OPP bestaat uit twee delen:

- Het algemene deel beschrijft de leerontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling en wordt afgestemd in overleg met ouders en de leerling.
- Het handelingsdeel bevat de concrete onderwijsdoelen en eventuele extra ondersteuning die nodig is om deze doelen te bereiken.

Op de Sonnewijser betrekken we zowel ouders als de leerling actief bij het opstellen, evalueren en bijstellen van het OPP:

- Over het algemene deel voeren wij een overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) met ouders en leerling.
- Ouders en leerling hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel van het OPP. Dit betekent dat zij meebeslissen over de ondersteuning die aan hun kind wordt geboden.
- De leerling wordt actief betrokken bij het gesprek over het eigen ontwikkelingsproces: wat gaat goed, wat is moeilijk, wat werkt wel of niet, en wat wil de leerling zelf bereiken?

Het OPP wordt drie keer per schooljaar besproken en, indien nodig, bijgesteld. Dit geldt voor alle leerlingen.

- Start schooljaar (of zes weken na plaatsing): het OPP wordt opgesteld voor nieuwe leerlingen en besproken met ouders en leerling. Voor zittende leerlingen wordt het bestaande plan geëvalueerd en indien nodig aangepast.
- Januari/februari – evaluatie en bijstelling: de doelen worden geëvalueerd. Niet behaalde doelen blijven staan en worden waar nodig aangepast of aangescherpt. Nieuwe doelen worden toegevoegd.
- Juni/juli – eindevaluatie en voorbereiding nieuw schooljaar: het OPP wordt opnieuw geëvalueerd. Op basis daarvan worden doelen voor het volgende schooljaar vastgesteld. Ook hier geldt: nog niet behaalde doelen blijven behouden, tenzij ze niet meer passend zijn.
- Afsluiting bij examenleerlingen: voor leerlingen in het examenjaar wordt het OPP aan het einde van het schooljaar afgesloten, omdat zij doorstromen naar een andere onderwijssetting. Er worden dan geen nieuwe doelen meer opgesteld.

Het Landelijk Doelgroepenmodel

Om duidelijk te maken welke ondersteuning een leerling nodig heeft en wat daarbij een passend uitstroomperspectief is er afgelopen jaar een start gemaakt met het werken met het Landelijk Doelgroepenmodel (LDGM). Op onze website staat een document van het Landelijke Doelgroepenmodel. Wij gebruiken het Landelijk Doelgroepenmodel als een praatplaat waarbij de intelligentie, ontwikkelingsdomeinen, schoolse vaardigheden en ondersteuningsbehoeften bekeken

worden om op deze manier tot een zo passend mogelijk uitstroomperspectief te komen. Daarnaast wordt het inzichtelijker op welke gebieden een leerling zich nog moet ontwikkelen wil hij/zij een bepaald uitstroomperspectief behalen. Het Landelijke Doelgroepenmodel wordt tijdens het oudergesprek door de mentor met de leerling en ouders besproken.

7 Inspraak leerlingen

Leerlingen en het ondersteuningsaanbod

Op de Sonnewijser vinden we het belangrijk dat leerlingen meedenken over hun eigen ontwikkeling en ondersteuning. Leerlingen hebben daarom een actieve rol bij het formuleren van hun persoonlijke ontwikkeldoelen en de ondersteuning die zij daarbij nodig hebben. Dit doen we onder andere tijdens gesprekken met de mentor en bij het opstellen of bijstellen van het ontwikkelperspectief (OPP).

Daarnaast krijgen álle leerlingen de kans om input te geven op het algemene ondersteuningsaanbod van de school. Op de Sonnewijser geven wij hier invulling aan door het voeren van klassengesprekken. Afgelopen schooljaar is uit gesprekken gebleken dat schoolregels niet voor alle leerlingen duidelijk waren en eenduidig werden toegepast. Leerlingen gaven aan hier wel behoeften aan te hebben dus dit is met het gehele team opgepakt en algemene schoolregels zijn opnieuw onder de loep genomen en geïmplementeerd.

Op basis van deze input kijken we als school naar trends en signalen die aanleiding geven om het ondersteuningsaanbod verder te verbeteren. Op deze manier zorgen we ervoor dat alle leerlingen structureel worden betrokken bij zowel hun eigen ontwikkeling als de kwaliteit van de ondersteuning op schoolniveau.

Onze leerlingenraad

Wij zijn trots op onze leerlingenraad! Elk schooljaar worden er klassenvertegenwoordigers gekozen via een officiële verkiezing in de klas. Leerlingen die interesse hebben, mogen zich kandidaat stellen en presenteren hun motivatie en kwaliteiten. Dat maakt de verkiezingen tot een leuke en leerzame ervaring.

De leerlingenraad bestaat uit vertegenwoordigers uit leerjaar 1 tot en met 3. Ongeveer vijf keer per jaar komt de raad bijeen. Voorafgaand aan de vergaderingen bespreken de vertegenwoordigers de agenda in hun klas, en kunnen medeleerlingen via het ideeënbusje suggesties aandragen. De raad wordt begeleid door een docent, die ook de vergaderingen bijwoont. Van elke bijeenkomst wordt een verslag gemaakt, dat besproken wordt met de directie.

De leerlingenraad geeft leerlingen een stem binnen de schoolorganisatie. Zij praten mee over wat er op school gebeurt en leveren een waardevolle bijdrage aan het schoolklimaat.

Doelen van de leerlingenraad:

- Leerlingen actief betrekken bij de schoolorganisatie;
- Oefenen met overleggen, samenwerken, discussiëren, argumenteren en presenteren;
- Kennismaken met de grondbeginselen van de democratie;
- Fungeren als klankbord voor de schoolleiding.

De leerlingenraad denkt mee over schoolactiviteiten, brengt ideeën in voor verbeteringen en helpt om de stem van alle leerlingen hoorbaar te maken binnen de school.

8 Kwaliteit en ontwikkeling

Op de Sonnewijser vinden wij het belangrijk om zicht te houden op de ontwikkeling van onze leerlingen en de kwaliteit van ons onderwijs. Daarom werken wij met de kwaliteitscyclus 4D: Data, Duiden, Doelen, Doen. Deze cyclus hanteren wij op leerling-, groeps- én schoolniveau.

Leerlingontwikkeling

Alle leerlingen op de Sonnewijser hebben een ontwikkelingsperspectief (OPP). Zoals eerder in deze gids beschreven, geeft dit plan richting aan hun leerontwikkeling en sociaal-emotionele groei. Het OPP is aanvullend op het basisaanbod en de basisondersteuning die wij bieden.

Gedurende het schooljaar maken leerlingen toetsen die aansluiten bij de gebruikte lesmethodes. Voor theorievakken worden schriftelijke overhoringen en proefwerken afgenomen. Per leerjaar en niveau is vastgelegd welke toetsen worden ingezet, in het programma toetsing onderbouw en het programma toetsing bovenbouw. Daarnaast toetsen wij de kernvakken (Nederlands, Engels en rekenen-wiskunde) methodeonafhankelijk met de Cito-toetsen 0 t/m 3. Leerlingen maken deze op hun eigen lesniveau. De rapportage laat zien hoe een leerling presteert ten opzichte van het landelijk gemiddelde op dat niveau én op omliggende niveaus.

De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gevolgd met behulp van de SCOL (Sociale Competentie ObservatieLijst). Deze meet in hoeverre leerlingen beschikken over de kennis en vaardigheden om goed te functioneren in sociale situaties.

Twee keer per schooljaar vinden er leerlingbesprekingen plaats. Tijdens deze overleggen wordt iedere leerling kort besproken met alle betrokken docenten en ondersteuners. We brengen de voortgang in beeld, maken gezamenlijke afspraken en stemmen de ondersteuning zorgvuldig af. De leerlingbesprekingen vormen een belangrijk onderdeel van het werken met het Ontwikkelingsperspectief (OPP). Bevindingen uit de bespreking worden waar nodig verwerkt in het OPP, zodat doelen, aanpak en ondersteuning actueel en op elkaar afgestemd blijven.

Groepsontwikkeling

De informatie op leerlingniveau wordt tevens benut voor het in kaart brengen van de groepsontwikkeling. Mentoren bespreken drie keer per jaar de voortgang van hun klas met de gedragswetenschapper en de intern begeleider. Deze momenten worden groepsbesprekingen genoemd.

Tijdens deze groepsbesprekingen worden de functioneringsniveaus van leerlingen afgezet tegen de streefdoelen. Hierbij worden zowel methodegebonden als methodeonafhankelijke toetsresultaten, evenals SCOL-gegevens, betrokken. De effectiviteit van het onderwijsaanbod wordt besproken en kansen tot verbetering worden geïdentificeerd. De groepsbesprekingen worden bijgewoond door de mentor, co-mentor, intern begeleider en gedragswetenschapper.

Op basis van deze analyse wordt een groepsplan opgesteld. Hierin staat per ontwikkelgebied wat de doelen zijn, welke aanpak wordt gekozen, met welke middelen gewerkt wordt, en op welke termijn de evaluatie plaatsvindt. De mentor en vakdocenten werken vervolgens gericht met deze doelen in de klaspraktijk.

Daarnaast voeren de intern begeleider en gedragswetenschapper regelmatig observaties in de klas uit. Zij leren de leerlingen hierdoor beter kennen, kunnen docenten coachen in passende aanpakken en bouwen op hun beurt ook een relatie op met de leerlingen. De ervaring leert dat de drempel naar hulpverlening buiten de klas daardoor lager wordt.

De data die we op leerlingniveau ophalen, benutten we ook voor de groepsontwikkeling. De mentor bespreekt de ontwikkeling van de groep op vaste momenten met de intern begeleider.

Schoolontwikkeling

Wij houden onze onderwijskwaliteit op een hoog niveau. We hebben een stelsel van kwaliteitszorg waarin we hebben uitgewerkt hoe we dit doen. We werken doelgericht aan onze schoolontwikkeling op basis van de strategische koers van de stichting.

De strategische koers vertalen we naar een schoolplan en naar jaarplannen. Hierbij benutten we de data en analyses die we gedurende het schooljaar ophalen. In het schoolplan en de jaarplannen werken we uit op welke aspecten van de onderwijskwaliteit we ontwikkeling inzetten.

We hechten als school veel waarde aan de tevredenheid van onze medewerkers, ouders, leerlingen en samenwerkingspartners. Daarom nemen we eenmaal per twee jaar een tevredenheidsonderzoek af onder leerlingen, ouders, medewerkers, externe samenwerkingspartners en het management van onze school. Het meest recente tevredenheidsonderzoek vond in het voorjaar van 2024 plaats. De resultaten worden gedeeld aan alle deelnemende partijen door middel van een poster. De doelen die uit het onderzoek naar voren komen, worden eveneens verwerkt in onze school- en jaarplannen.

Onze doelen

We zetten in op kwalitatief goed onderwijs. We willen daarmee ook bepaalde resultaten bereiken. Daarom hebben we opgeschreven welke doelen we willen halen. We noemen dit ambities. Dit is een samenvatting van onze belangrijkste ambities voor de leerweg vervolgonderwijs:

- Minimaal 20% van de leerlingen die tussentijds uitstromen, stroomt uit naar regulier onderwijs.
- Minimaal 90% van de einduitstroom stroomt uit naar vervolgonderwijs.
- Minimaal 80% van onze leerlingen stroomt uit op het niveau dat is vastgesteld in het OPP.
- Minimaal 75% van de leerlingen aan het einde van de schoolperiode de door de school beoogde streefniveaus op de kernvakken behaalt. Dit uit zich in een voldoende op het examen.
- Minimaal 75% van de leerlingen aan het einde van de schoolperiode de door de school beoogde sociale opbrengsten.

Onze resultaten

Het afgelopen schooljaar zijn de leerlingen van de Sonnewijser als volgt doorgestroomd:

2024-2025

vmbo-basisberoepsgerichte leerweg

Leer jaar	Aantal leerlingen start schooljaar	% doorstroom naar volgend leerjaar		% Doublure	% Tussentijdse uitstroom		% Uitstroom naar vervolgon derwijs (MBO)	% Uitstroom naar arbeid	% Anders
		B	K		VO	VSO			
1	10	50	0	10	20%	20%	0	0	0
2	15	60	0	0	27%	13%	0	0	0
3	13	46	8	15	0	31%	0	0	0

4	12	0	0	33	0	0	42%	25%	0
---	----	---	---	----	---	---	-----	-----	---

vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg

Leer jaar	Aantal leerlingen start schooljaar	% Doorstroom naar volgend leerjaar			% Doublure	% Tussentijdse uitstroom		% Uitstroom naar vervolgon derwijs (MBO)	% Uitstroom naar arbeid	% Anders
		B	K	T		VO	VSO			
1	15	13	60	0	7	13	7	0	0	0
2	20	10	40	10	10	10	10	0	5	5
3	14	0	50	0	7	7	14	0	21	0
4	16	0	0	0	19	0	0	63	19	0

vmbo-theoretische leerweg

Leer jaar	Aantal leerlingen start schooljaar	% doorstroom naar volgend leerjaar		% Doublure	% Tussentijdse uitstroom		% Uitstroom naar vervolgon derwijs (MBO)	% Uitstroom naar arbeid	% Anders
		T	H		VO	VSO			
1	13	62	31	8	0	0	0	0	0
2	15	33	0	26	13	27	0	0	0
3	17	29	0	12	35	18	0	6	0
4	17	0	0	0	6	0	83	12	0

havo

Leer jaar	Aantal leerlingen start schooljaar	% doorstroom naar volgend leerjaar		% Doublure	% Tussentijdse uitstroom		% Uitstroom naar vervolgon derwijs (MBO)	% Uitstroom naar arbeid	% Anders
		T	H		VO	VSO			
1	6	33	50	0	0	17	0	0	0
2	10	10	40	10	10	30	0	0	0
3	3	0	0	0	67	0	0	33	0
4	3	0	0	67	33	0	0	0	0
5	1	0	0	0	0	0	100	0	0

Diploma 2024-2025

Leerweg	Aantal leerlingen dat opgegaan is voor een geheel diploma	Aantal leerlingen dat een diploma heeft behaald	% Leerlingen dat een diploma heeft behaald
vmbo-b	4	4	100
Vmbo-k	8	8	100
vmbo-t	12	12	100

Certificatetraject 2024-2025

Leerweg	Aantal leerlingen dat opgegaan is voor certificaten	Aantal gemaakte certificaten examens	Aantal behaalde certificaten	% behaalde certificaten
vmbo-b	5	11	9	82%
Vmbo-k	4	8	6	75%
vmbo-t	4	18	18	100%

Maatschappijleer

Leerlingen doen in leerjaar 3 examens voor het vak maatschappijleer. Daarom worden deze resultaten los van de diploma's en certificaten weergegeven.

Leerweg	Aantal leerlingen dat opgegaan is voor maatschappijleer	Aantal leerlingen dat maatschappijleer heeft behaald	% Leerlingen dat maatschappijleer heeft behaald
vmbo-b	7	7	100
Vmbo-k	7	7	100
vmbo-t	5	5	100

Ontwikkelagenda

Ook komend schooljaar blijft de Sonnewijzer gericht werken aan het versterken van de kwaliteit van onderwijs en begeleiding. Op basis van de analyse van onze leerlingpopulatie, de uitgangspunten van ons basisleerklimaat en de verbeterpunten uit het inspectiebezoek, hebben we een duidelijke ontwikkelrichting gekozen.

Onze leerlingen hebben behoefte aan rust, duidelijkheid en vaste kaders. Daarom werken we vanuit een stevig fundament: een voorspelbare, veilige en gestructureerde leeromgeving waarin iedere leerling tot ontwikkeling kan komen. Hieronder leest u de belangrijkste ontwikkelpunten voor schooljaar 2025–2026

Werken vanuit een stevig basisleerklimaat

We investeren in een leeromgeving waarin voorspelbaarheid centraal staat, in taal, gedrag, lesopbouw en afspraken. Verwachtingen worden zichtbaar gemaakt, routines zijn herkenbaar en we zorgen dat het voor leerlingen duidelijk is wat er van hen wordt gevraagd. We versterken en verdiepen hiermee de basisaanpak binnen alle groepen en domeinen.

Expliciete Directe Instructie (EDI)

We bouwen verder aan het schoolbreed inzetten van EDI. Deze didactische aanpak helpt om lesstof stap voor stap en gestructureerd aan te bieden. Het draagt bij aan rust, duidelijkheid en hoger leerrendement. EDI krijgt een vaste plek in de dagelijkse lessen.

Versterken van sociale vaardigheden en weerbaarheid

We versterken het aanbod rondom sociale vaardigheden (SoVa) en weerbaarheid. Dit gebeurt met behulp van de methode Tumult en aanvullende interventies binnen en buiten de les. De focus ligt op contact maken, samenwerken, grenzen herkennen en aangeven, en reflecteren op gedrag.

Versterken van burgerschapsonderwijs

Burgerschap krijgt een steviger plek binnen het onderwijsaanbod. We werken aan een samenhangend programma met aandacht voor basiswaarden zoals vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. We richten ons op het ontwikkelen van praktische burgerschapsvaardigheden, binnen én buiten de klas.

Expeditie D&P in de onderbouw

We starten met de implementatie van Expeditie Dienstverlening & Producten (D&P) in de onderbouw. Hiermee maken leerlingen spelenderwijs kennis met thema's als ondernemen, ontwerpen, presenteren en organiseren, passend bij hun interesses en talenten.

Lintstages in de bovenbouw

In de bovenbouw introduceren we lintstages: kortdurende stages die verspreid over meerdere weken plaatsvinden. Dit helpt leerlingen om werkervaring op te doen, zich te oriënteren op de toekomst en hun praktische vaardigheden te versterken.

Certificatetrajecten (onder voorbehoud)

We verkennen de mogelijkheden om voor bepaalde onderdelen certificaten aan te bieden. Hiermee kunnen leerlingen gericht toewerken naar een tastbaar resultaat binnen hun mogelijkheden. De exacte vorm en voorwaarden hiervan worden nog uitgewerkt.

Versterken van taal- en leesvaardigheid

Schoolbreed blijft er aandacht voor taalontwikkeling. Begrijpend lezen, woordenschat en duidelijke communicatie zijn niet alleen onderdeel van de taallessen, maar worden vakoverstijgend versterkt, bijvoorbeeld bij biologie, geschiedenis en burgerschap.

Versterken van de 4D-cyclus

We blijven werken met de 4D-cyclus (Data – Duiden – Doelen – Doen) om de kwaliteit van ons onderwijs structureel te verbeteren. Dit doen we op leerling-, groeps-, en schoolniveau. Zo maken we ontwikkeling meetbaar, bespreekbaar en sturend.

Nieuwe impulsen: kennismakingskamp, projectweken en Sonnewijserdagen

Komend schooljaar organiseren we nieuwe activiteiten die bijdragen aan verbinding, groepsvorming en persoonlijke ontwikkeling. Denk aan kennismakingskampen, thematische projectweken en Sonnewijserdagen waarin ontmoeting, reflectie en eigenaarschap centraal staan.

Versterken en uitbreiden van de TOM-klas

We verbeteren en verbreden het aanbod binnen de Traject op Maat (TOM)-klas. Dit doen we onder andere door leerlingen vooraf uitgebreider in beeld te brengen (bijv. via IDS-afnames), hen

frequenter te bespreken in het team, en aanvullende trainingen aan te bieden. Zo zorgen we voor passend, opbouwend onderwijs dat aansluit bij de belastbaarheid van deze doelgroep.

9 Ouders

Wij werken vanuit de aanname dat ouders onze ‘partners zijn in onderwijs en opvoeding’. In de contacten met ouders gaat het om tweerichtingsverkeerd en wederkerigheid. Wij hechten zeer aan een goede samenwerking, omdat dit een belangrijke factor is voor leerlingen om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen.

Oudercontact

De mentor is het eerste aanspreekpunt voor zowel de leerling als de ouders. Aan het begin van elk schooljaar, of op het moment dat een leerling start op de Sonnewijser, vindt een startgesprek plaats. Dit gesprek dient niet alleen als kennismaking, maar heeft als doel om samen met ouders en leerling te verkennen wat nodig is om het schooljaar tot een succes te maken. Daarbij stelt de mentor expliciet de vraag: “Wat vindt u belangrijk dat ik weet, zodat ik uw kind zo goed mogelijk kan begeleiden dit schooljaar?” Tijdens dit gesprek worden ook afspraken gemaakt over de manier van communicatie gedurende het schooljaar.

Weekmail

Een vast onderdeel van die communicatie is de weekmail, waarmee ouders worden geïnformeerd over de gang van zaken in de klas. De frequentie van deze weekmail verschilt per leerjaar: in leerjaar 1 ontvangen ouders wekelijks een brief, in leerjaar 2 en 3 om de week, en in leerjaar 4 alleen wanneer dit nodig is, bijvoorbeeld rond vakanties of bij belangrijke gebeurtenissen. Elke weekbrief bevat drie vaste onderdelen: een planning van toetsen en huiswerk (minimaal één week vooruit), informatie over aankomende uitjes (zoveel mogelijk gepland tussen de vakanties), en een samenvatting van algemene klassenzaken die zich die week hebben voorgedaan, zonder in te gaan op individuele leerlingen. Indien relevant, kan aan de weekbrief ook een schoolbreed bericht worden toegevoegd dat door de directie of een collega wordt aangeleverd.

Nieuwsbrief

Elke maand ontvangen ouders een nieuwsbrief van de directie van de Sonnewijser. In deze nieuwsbrief blikken we terug op de afgelopen maand, delen we belangrijke ontwikkelingen binnen de school en kijken we vooruit naar de komende periode. U vindt hierin onder andere informatie over:

- Schoolbrede activiteiten en projecten;
- Bijzonderheden of veranderingen in het onderwijsaanbod;
- Belangrijke data en praktische zaken;
- Ontwikkelingen binnen de leerlingenzorg of organisatie;
- Actuele thema's die spelen binnen school of onderwijs.

De nieuwsbrief wordt digitaal verstuurd naar alle ouders. Zo zorgen we ervoor dat alle ouders goed op de hoogte blijven van wat er speelt binnen de Sonnewijser.

Oudergesprekken

Gedurende het schooljaar nodigen we ouders minimaal drie keer uit voor een oudergesprek. Deze gesprekken worden gevoerd door de mentor en co-mentor en indien noodzakelijk sluit een lid van de Commissie van Begeleiding (CvB) aan. In het oudergesprek staat de ontwikkeling van de leerling centraal, zowel op cognitief als sociaal-emotioneel vlak. Omdat we het belangrijk vinden dat leerlingen actief betrokken zijn bij hun eigen leerproces, nemen zij in principe deel aan het gesprek. Zo leren zij reflecteren op hun ontwikkeling en worden zij eigenaar van hun leerdoelen. Tijdens het oudergesprek wordt ook het ontwikkelingsperspectief (OPP) besproken, geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Zowel ouders als leerling leveren input op de doelen en de benodigde ondersteuning die in het OPP zijn opgenomen.

Naast deze vaste contactmomenten organiseert de Sonnewijser gedurende het schooljaar ook informatieavonden, bijvoorbeeld over profielkeuzes en het examenprogramma. Ouders ontvangen hiervoor een aparte uitnodiging.

Recht op informatie

Op de Sonnewijser vinden wij het belangrijk dat ouders goed geïnformeerd zijn over de ontwikkeling van hun zoon of dochter. Wanneer ouders gescheiden zijn of niet meer samenwonen, volgen wij de geldende wet- en regelgeving met betrekking tot informatieverstrekking.

Voor ouders die getrouwd zijn of samenwonen en gezamenlijk het gezag hebben over de leerling, wordt alle informatie standaard gedeeld met beide ouders. Dit geldt ook voor ouders die gescheiden zijn maar beiden het ouderlijk gezag hebben: zij hebben beide recht op dezelfde informatie, zoals rapporten, uitnodigingen voor oudergesprekken en updates over de voortgang en het welzijn van hun zoon of dochter.

Beide ouders dienen hun actuele contactgegevens aan de school door te geven. In principe nodigen wij beide ouders uit voor oudergesprekken. Wij geven de voorkeur aan gezamenlijke gesprekken,

zodat er eenduidige communicatie plaatsvindt rondom de ontwikkeling van de leerling. In uitzonderlijke gevallen kunnen, in overleg, aparte gesprekken worden gevoerd, mits dit in het belang van de leerling is en werkbaar blijft voor de school.

Ouders zonder gezag

Ook ouders zonder ouderlijk gezag hebben in principe recht op informatie over hun kind, maar zij moeten hier zelf actief om vragen. De Sonnewijser is niet verplicht om uit eigen beweging contact op te nemen met ouders zonder gezag.

- De ouder zonder gezag ontvangt uitsluitend informatie over belangrijke feiten en omstandigheden, zoals leerprestaties, schoolontwikkeling en gedrag.
- Als het om de vader gaat, moet hij de leerling formeel erkend hebben; zonder erkenning bestaat geen recht op informatie.
- De informatie die aan de ouder zonder gezag wordt verstrekt, is gelijk aan de informatie die de ouder met gezag ontvangt.
- Indien er sprake is van een rechterlijke uitspraak of advies van een psycholoog dat het verstrekken van informatie niet in het belang van de leerling is, kan het recht op informatie vervallen. In dat geval moet schriftelijk bewijs worden overlegd aan de locatiedirecteur. Dit wordt toegevoegd aan het leerlingdossier.

Overige naasten

Voogden hebben hetzelfde recht op informatie als ouders met gezag. Andere naasten, zoals grootouders, hebben geen wettelijk recht op informatie over de leerling, tenzij zij formeel als voogd zijn aangewezen.

Wat wij van ouders verwachten

- Geef bij inschrijving aan wie het ouderlijk gezag heeft.
- Houd de school op de hoogte van wijzigingen in de afspraken rondom gezag en contact of contactgegevens.
- Maak onderling afspraken over wie namens de leerling het contact met school onderhoudt.
- Neem bij twijfel of bijzondere omstandigheden altijd contact op met de locatiedirecteur om samen te kijken wat in het belang van de leerling is.

Op de Sonnewijser hanteren wij het uitgangspunt dat wij handelen in het belang van de leerling, met respect voor de wettelijke rechten en plichten van ouders. Wij zijn verantwoordelijk voor zorgvuldige informatieverstrekking, maar niet voor de onderlinge communicatie tussen ouders.

Medezeggenschapsraad (MR)

Het is wettelijk geregeld dat elke school in Nederland een medezeggenschapsraad (MR) heeft. Een MR bestaat uit ouders, personeel en leerlingen. Binnen Stichting Oosterwijs is er een MR voor zowel de Sterrenkijker als de Sonnewijser samen. De MR heeft als doel om namens alle ouders en het personeel mee te denken en te overleggen met het bestuur van de stichting over de (toekomstige) koers van de scholen, het onderwijsaanbod binnen de scholen en de daarbij behorende sociale ontwikkeling van kinderen.

Gezien de MR een vertegenwoordiging is van alle ouders en personeel, willen zij graag weten wat er onder ouders leeft. Wat gaat goed, maar vooral ook waar wordt ruimte voor mogelijkheden en verbetering gezien. De MR van stichting Oosterwijs is bereikbaar op mr@oosterwijs.nl

Klankbordgroep

Vanuit onze aanname dat ouders onze partners zijn in opvoeding en ontwikkeling, hechten wij een grote waarde aan de bijdrage van u als ouder in de ontwikkeling van onze school. Om de verbinding tussen ouders, kind en school te versterken hebben wij een klankbordgroep opgericht. De klankbordgroep wordt geleid door de locatiedirecteur en bestaat verder uit u als ouders van onze leerlingen. De klankbordgroep komt 5 keer per jaar samen en in deze bijeenkomsten komen onderwerpen als communicatie en organisatie aan bod.

Ouders kunnen zich via de mentor van hun kind aanmelden voor de klankbordgroep.

Ouderbijdrage

Op de Sonnewijser vragen wij geen vrijwillige ouderbijdrage. Wij vinden het belangrijk dat alle leerlingen kunnen deelnemen aan de activiteiten die de school organiseert, ongeacht de financiële situatie van het gezin.

Voor het kamp voor eindexamenleerlingen wordt wel een bijdrage gevraagd. Deze bijdrage is vrijwillig en mag geen belemmering vormen voor deelname. De school houdt hier nadrukkelijk rekening mee. Wanneer betaling niet mogelijk is, wordt altijd in overleg gezocht naar een passende oplossing.

10 Praktische informatie

Lestijden

Lestijden	
Dagopstart	08.20 – 08.35 uur
Lesuur 1	08.35 – 09.25 uur
Lesuur 2	09.25 – 10.15 uur
Pauze	10.15 – 10.30 uur
Lesuur 3	10.30 – 11.20 uur
Lesuur 4	11.20 – 12.10 uur
Pauze	12.10 – 12.30 uur
Lesuur 5	12.30 – 13.20 uur
Lesuur 6	13.20 – 14.10 uur

Dagafsluiting	14.10 – 14.15 uur
---------------	-------------------

De eerste bel gaat om 08.18 uur, wanneer deze bel gaat, lopen de leerlingen naar hun mentorlokaal. Om 08.20 uur gaat de tweede bel en start de effectieve lestijd. De dag wordt gestart middels een dagopstart. De mentor is vrij om de start van de dag in te vullen met sociale vaardigheden, studievaardigheden, (jeugd)journaal kijken, stillezen et cetera passend bij de behoefte van de groep.

Tussen de lessen door gaat de bel één keer kort. Dit signaal betekent dat er een leswissel is; de leerlingen wisselen van boek of zij gaan naar een praktijk-/vakleerkracht.

De Sonnewijzer heeft ook TOM-klassen. In deze klassen werken alle leerlingen met een Traject Op Maat. Dit betekent dat de schooltijden (kunnen) afwijken.

Vakanties en studiedagen

Vakanties	
Herfstvakantie	13-10-2025 t/m 17-10-2025
Kerstvakantie	22-12-2025 t/m 02-01-2026
Voorjaarsvakantie	16-02-2026 t/m 20-02-2026
2 ^e paasdag	06-04-2026
Meivakantie	20-04-2026 t/m 01-05-2026
Hemelvaart	14-05-2026 en 15-05-2026
2 ^e pinksterdag	25-05-2026
Zomervakantie	13-07-2026 t/m 21-08-2026

Lesvrije (mid)dagen	
18 augustus 2025	Lesvrije dag
10 september 2025	Lesvrije dag voor leerjaar 2 en 4
11 september 2025	Lesvrije dag voor leerjaar 1
12 september 2025	Lesvrije dag voor leerjaar 3
23 september 2025	Lesvrije middag (vanaf 12.10 uur)
6 oktober 2025	Lesvrije middag (vanaf 12.10 uur)
27 oktober 2025	Lesvrije middag (vanaf 12.10 uur)
10 december 2025	Lesvrije middag (vanaf 12.10 uur)
29 januari 2026	Lesvrije middag (vanaf 12.10 uur)
13 februari 2026	Lesvrije dag voor leerjaar 1 en 2
10 maart 2026	Lesvrije middag (vanaf 12.10 uur)
5 mei 2026	Lesvrije dag
4 juni 2026	Lesvrije dag
19 juni 2026	Lesvrije dag voor leerjaar 3 en 4
9 juli 2026	Lesvrije middag (vanaf 12.10 uur)
10 juli 2026	Lesvrije dag

Leerplicht en kwalificatieplicht

Wij vinden het van groot belang dat onze leerlingen zoveel mogelijk aanwezig zijn op school. Dit draagt eraan bij wij leerlingen goed kunnen blijven begeleiden in hun ontwikkeling. Leerlingen tussen de 5 en 16 jaar moeten naar school. Zij zijn leerplichtig. Jongeren tussen 16 en 18 jaar die geen startkwalificatie hebben, hebben een kwalificatieplicht.

Een startkwalificatie is (minimaal) een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2 of hoger). Ook leerlingen met een kwalificatieplicht moeten onderwijs volgen, dit kan ook plaatsvinden in een combinatie 'leren en werken'.

Leerlingen zijn verplicht deel te nemen aan alle onderwijsactiviteiten die voor hen zijn vastgesteld. Hieronder vallen onder andere de lessen, stages, excursies en andere schoolgebonden activiteiten. Met deze invulling voldoet de Sonnewijser aan de wettelijke verplichting met betrekking tot de onderwijstijd.

Op verzoek van ouders (of van de leerling zelf indien deze meerderjarig is) kan een leerling vrijstelling krijgen van een onderwijsactiviteit. De aanvraag dient schriftelijk te worden ingediend bij de locatiedirecteur. De locatiedirecteur beoordeelt het verzoek en bepaalt of en welke vervangende activiteit wordt aangeboden.

Indien een leerling onder schooltijd behandeling of therapie buiten de school volgt, dient hiervoor eveneens een schriftelijk verzoek te worden ingediend bij de locatiedirecteur. In dat geval wordt de aanvraag voorgelegd aan de Commissie van Begeleiding (CvB), die beoordeelt of deze vorm van afwezigheid onder schooltijd toelaatbaar is. Hierbij wordt gekeken naar de noodzaak, de frequentie en de impact op het leerproces van de leerling.

Buitengewoon verlof

Bij bepaalde bijzondere omstandigheden kan de locatieleider extra vrij geven. Dit kan bijvoorbeeld bij feestdagen die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging of bij bepaalde familieaangelegenheden. De locatieleider kan ook op verzoek ook extra vakantie toestaan. Dan moet wel aan alle drie de nu volgende voorwaarden zijn voldaan:

- 1 Ten minste één van de ouders heeft een beroep met seizoensgebonden werkzaamheden, bijvoorbeeld in de agrarische sector of de horeca;
- 2 Het gezin kan in dat schooljaar in geen van de andere schoolvakanties met vakantie;
- 3 De extra vakantie valt niet in de eerste twee weken van het schooljaar.

Elke verlof moet formeel worden aangevraagd. Dat is een wettelijke vereiste. De extra vakantie waarvoor de locatieleider toestemming mag geven, mag nooit langer dan tien achtereenvolgende schooldagen duren.

Wij verwachten van onze ouders dat zij zeer terughoudend zijn in het aanvragen van extra verlof. Het formulier waarmee het buitengewoon verlof aangevraagd kan worden, vind je op onze website bij 'praktische zaken': <https://www.sonnewijser-vervolgonderwijs.nl/praktische-zaken/abc-begrippenlijst/verlof-aanvragen>

Daar vind je ook een uitgebreide toelichting op de regels en de mogelijke uitzonderingen. Zo kun je daarin ook lezen voor welke zaken je wel of geen verlof krijgt.

Ziekmelden en verzuim

Wanneer een leerling door ziekte of een andere geoorloofd reden niet op school kan zijn dan melden de ouders dit tijdig (tussen 8.00 en 8.20 uur) bij school. Als een leerling tijdens de schooldag ziek wordt en naar huis wil dan moet zij daarvoor toestemming vragen aan de verzuimcoördinator. De verzuimcoördinator neemt dan contact op met ouders over de mogelijkheid om naar huis te gaan of

opgehaald te worden. Leerlingen gaan niet naar huis zonder dat er vanuit school contact is geweest met huis.

Bij veelvuldig ziekteverzuim zonder dat hiervoor bij ons een geldige reden bekend is, nodigen we u en uw kind uit voor een gesprek. Doel van dit gesprek is 'verder schoolverzuim en risico op voortijdige schooluitval zoveel mogelijk voorkomen'.

Wanneer je kind niet naar school kan komen door bijvoorbeeld een medisch bezoek aan bijvoorbeeld de dokter, tandarts of de orthodontist, kunt u dit doorgeven aan de leerlingadministratie (Vervolgonderwijs.oss@sonnewijser.nl). Dit dient echter zoveel mogelijk na schooltijd gepland te worden.

Te laat

Leerlingen die te laat komen, melden zich bij de receptie en krijgen een briefje mee. Zonder dit briefje word je ook niet toegelaten in de les. Als je te laat bent gekomen, zonder geldige reden, meld je je de volgende schooldag om 08.00 bij de receptie. Bij de receptie zal de verzuimcoördinator aanwezig zijn. Ouders worden hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Ongeoorloofd verzuim

Bij schoolverzuim zonder geldige reden - het zogeheten 'ongeoorloofd schoolverzuim' - zijn wij gebonden aan wettelijke regels. Wij zijn verplicht verzuim te melden bij het verzuimloket van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De regels zijn streng. Zo moet de schoolleiding als een leerling 4 lesweken na elkaar in totaal 16 uren les- of praktijktijd afwezig is, dit aan DUO melden. Te laat in de les komen, valt ook onder ongeoorloofd schoolverzuim.

DUO geeft de melding vervolgens door aan de leerplichtambtenaar van de gemeente. Die onderzoekt of de afwezigheid komt door problemen in de persoonlijke situatie van de jongere en schakelt zo nodig hulpverlening of begeleiding in. Van ouders wordt verwacht dat zij meewerken aan het stoppen van het verzuim. Als ouders niets of niet genoeg doen, is sprake van verwijtbaarheid en zijn ze strafbaar. De leerplichtambtenaar maakt in dat geval een proces-verbaal op en stuurt dat naar het Openbaar Ministerie. Een leerling van twaalf jaar of ouder kan zelf ook strafbaar zijn.

Vervanging van docent

Wanneer een docent afwezig is, worden de lessen van de docent in beginsel opgevangen door collega's of worden leerlingen, indien mogelijk, verdeeld over andere klassen. Toch is het niet altijd mogelijk om een goede oplossing te vinden. Soms wij genoodzaakt om, in het belang van de rust en veiligheid in de school, een klas thuisonderwijs te geven. In overleg kan er een oplossing worden gezocht wanneer het niet mogelijk is dat een kind thuis blijft.

Leerlingenvervoer

De vervoersregelingen van gemeenten verschillen. Leerlingen komen zoveel mogelijk op eigen gelegenheid of met het openbaar vervoer naar school. Wanneer dit niet mogelijk is, kunnen ouders bij de afdeling onderwijs van hun woongemeente aangepast vervoer aanvragen. Het gaat dan meestal om een taxi(busje).

Ondanks het feit dat taxivervoer niet een verantwoordelijkheid is van de school en wordt uitgevoerd in opdrachten van de woongemeenten van de leerlingen, onderhouden wij nauw contact met de vervoersbedrijven. Bij klachten van chauffeurs over het gedrag van leerlingen in de bus, spreken wij

hen op school aan. Als de klachten aanhouden, stellen wij ook de ouders van de betreffende leerling op de hoogte. Met de bedrijven en de leerlingen hebben wij de volgende vaste afspraken gemaakt:

- Taxichauffeurs roken niet in de bus;
- Leerlingen eten of snoepen niet in de bus;
- Tijdens het vervoer hebben leerlingen de veiligheidsgordel om;
- Tijdens de rit blijven de leerlingen op hun eigen, vaste plaats zitten;
- Leerlingen lossen problemen in de bus niet fysiek op, maar melden deze op school bij de vaste contactpersonen.

Privacy

Op de Sonnewijser gaan wij zorgvuldig om met de privacy van onze leerlingen. Wij verwerken persoonsgegevens alleen wanneer dat noodzakelijk is om onze wettelijke taken als onderwijsinstelling uit te voeren. Denk hierbij aan het inschrijven van leerlingen, het bijhouden van de voortgang en het delen van gegevens met instanties zoals DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) en de leerplichtambtenaar.

Bij de aanmelding vragen wij ouders om een toestemmingsverklaring in te vullen, onder andere met betrekking tot het gebruik van beeldmateriaal. Deze toestemming kan op elk moment worden bekeken, gewijzigd of ingetrokken via ons leerlingvolgsysteem Somtoday.

Wij verzoeken ouders en bezoekers terughoudend te zijn met het maken en delen van foto's van leerlingen en medewerkers. Het publiceren van beeldmateriaal op sociale media is alleen toegestaan met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen.

Meer informatie over ons privacybeleid en het socialemediaprotocol is te vinden op de website van onze stichting:

www.oosterwijs.nl/wij-zijn-oosterwijs/informatie

Klachtenprocedure

Ondanks ons streven om een positief en veilig schoolklimaat voor iedereen te bieden, kan het zijn dat je niet tevreden bent en een klacht hebt. In de klachtenregeling lees je hoe we omgaan met klachten. Wanneer er klachten zijn, proberen wij die zo goed en snel mogelijk samen op te lossen. De klachtenregeling geldt voor alle leerlingen, ouders en medewerkers van stichting Oosterwijs. Het eerste aanspreekpunt voor ouders is altijd de leerkracht of de direct betrokkene(n). Kom je er samen niet uit, neem dan contact op met de directie van de school. Je vindt de klachtenregeling op onze website: <https://www.sonnewijser-vervolgonderwijs.nl/praktische-zaken/abc-begrippenlijst>.

Vertrouwenspersoon

Leerlingen, ouders en medewerkers kunnen altijd de vertrouwenspersoon benaderen bij klachten over grensoverschrijdend en ongewenst gedrag. Binnen stichting Oosterwijs zijn meerdere vertrouwenspersonen werkzaam. Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon benoemd die onafhankelijk is van het bestuur en van scholen. Meer informatie over de vertrouwenspersonen en hun contactgegevens zijn te vinden op de website in de klachtenprocedure:

<https://www.sonnewijser-vervolgonderwijs.nl/praktische-zaken/abc-begrippenlijst>.

Anti-pestprotocol

Op de Sonnewijser is er veel aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Wij bieden ze een leeromgeving aan waarin leerling begeleid leren omgaan met elkaar, met conflicten, (sociale) spanning, vrije ruimte etc.

Ook op de Sonnewijser komen soms pestsituaties voor. We proberen dit zo veel mogelijk te voorkomen door in te zetten op preventie. Met ons pestprotocol besteden we aandacht aan deze preventieve maatregelen. Hiernaast bevat het protocol richtlijnen bij geconstateerd en ervaren pestgedrag. Bij onze leerlingen is de perceptie en beleving van pestgedrag soms anders. Ook hier gaat het pestprotocol op in.

De anti-pestcoördinatoren zijn Monique Meerman en Sven Derks

Meldcode

Sinds 1 juli 2013 zijn wij op grond van de Wet 'Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' verplicht om de zogenaamde 'meldcode' te hanteren.

Op de Sonnewijser maken wij gebruik van de meldcode. Hierin is duidelijk vastgelegd hoe wij als school op zorgvuldige wijze omgaan met de signalen die wijzen op huiselijk geweld en/of kindermishandeling. De meldcode bevat vijf stappen:

- 1 Het in kaart brengen van de signalen
- 2 Overleg
- 3 Gesprek met de betrokkene(n)
- 4 Weging
- 5 Beslissing

Binnen de school is duidelijk benoemd wie welke stappen doorlopen en zijn er altijd meerdere personen betrokken bij het wegen van de signalen en het beoordelen van gepaste acties. In ieder geval is altijd de maatschappelijk deskundige betrokken.

Om goed op de hoogte te blijven van de actuele ontwikkeling, volgt de maatschappelijk deskundige regelmatig bijscholing en worden medewerkers op school van informatie voorzien om signalen te kunnen waarnemen en op de juiste wijze te handelen.

Protocol social media

Sociale media spelen een belangrijke rol in de samenleving én in het leven van onze leerlingen. Wij vinden het belangrijk dat iedereen veilig, respectvol en verantwoordelijk omgaat met online gedrag. De Sonnewijser hanteert het socialemediaprotocol van stichting Oosterwijs. In dit protocol staan duidelijke richtlijnen over het gebruik van sociale media door leerlingen, zowel op school als daarbuiten.

Het protocol is te vinden op de website van Oosterwijs:
www.oosterwijs.nl/wij-zijn-oosterwijs/informatie

Mobiele telefoons

Op de Sonnewijser zijn mobiele telefoons niet toegestaan. Telefoons worden bij binnenkomst ingeleverd bij de mentor. De mentor bewaard de telefoon gedurende de lesdag in een afgesloten bak. In noodgevallen kunnen leerlingen de telefoon van de school gebruiken.

Schorsing en verwijdering

Schorsing

Bij herhaald overtreden van regels en afspraken of bij ernstig wangedrag, kan de bestuurder beslissen een leerling te schorsen. Ouders worden hierover schriftelijk geïnformeerd. Wanneer de schorsing meer dan één dag betreft, stelt de bestuurde ook de onderwijsinspectie (anoniem) op de hoogte van de schorsing.

Na de schorsingsbeslissing worden ouders en de leerling uitgenodigd om te bespreken of en hoe een leerling kan terugkeren in de klas. Mochten ouders onvrede of zorgen voelen ten aanzien van het schorsingstraject of de schorsing zelf dan kunnen ze dit in het gesprek met de locatiedirecteur aan de orde stellen.

Bezwaar maken tegen schorsing

Als ouders vinden dat hun kind ten onrechte is geschorst, kunnen ze bij het schoolbestuur bezwaar aantekenen tegen de schorsing. Als dit bezwaar niet wordt aanvaard, kunnen zij een klacht indienen bij de klachtencommissie (zie klachtenprocedure) of naar de civiele rechter stappen. In dat laatste geval moeten zij een advocaat in de arm nemen.

Verwijdering

In uitzonderlijke gevallen kan de Sonnewijser besluiten tot het verwijderen van een leerling. Dit betekent dat de leerling definitief geen toegang meer krijgt tot de school. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij herhaald ernstig grensoverschrijdend gedrag of wanneer er sprake is van een verstoorde samenwerking tussen school en ouders. Of verwijdering gerechtvaardigd is, moet per situatie zorgvuldig worden beoordeeld. De rechter heeft uiteindelijk het laatste woord.

Er gelden wettelijke procedures bij verwijdering. Deze zijn als volgt:

- De beslissing tot verwijdering ligt bij het bevoegd gezag (het schoolbestuur). Voordat deze beslissing wordt genomen, zijn wij wettelijk verplicht de ouders, en indien van toepassing de leerling, te horen. Ook wordt het betrokken schoolpersoneel gehoord.
- Een leerling mag pas definitief worden verwijderd wanneer een andere school bereid is de leerling toe te laten, of wanneer de school gedurende ten minste acht weken aantoonbaar en zonder succes heeft gezocht naar een andere passende onderwijsplek.
- De school is verplicht om de leerplichtambtenaar en de Inspectie van het Onderwijs meteen op de hoogte te stellen van het besluit tot verwijdering. De reden van de verwijdering moet schriftelijk en inhoudelijk worden gemotiveerd.
- Het bestuur is verplicht ouders te informeren over hun recht om bezwaar te maken tegen het verwijderingsbesluit. Dit bezwaar dient binnen zes weken na schriftelijke kennisgeving van het besluit te worden ingediend. Het bestuur neemt vervolgens binnen vier weken een beslissing op het bezwaar, en geeft ouders of verzorgers vooraf de gelegenheid om hun standpunt mondeling toe te lichten.
- Ouders hebben recht op inzage in de adviezen en rapporten die zijn meegewogen bij het verwijderingsbesluit.
- Tijdens de bezwaarprocedure is de school niet verplicht de leerling toe te laten. Indien ouders dat wel wensen, kunnen zij een kort geding aanspannen bij de civiele rechter. In dat geval is juridische bijstand door een advocaat noodzakelijk.

Meegebrachte eigendommen

Leerlingen mogen waardevolle spullen, zoals sieraden, horloges of andere persoonlijke eigendommen, meenemen naar school, maar dit gebeurt volledig op eigen risico. De school is niet aansprakelijk voor verlies, beschadiging of diefstal van deze eigendommen, ook niet wanneer deze opgeborgen zijn in tassen, kluisjes of bij mentoren. Wij adviseren leerlingen om waardevolle spullen zoveel mogelijk thuis te laten.

Ongevallenverzekering

De Sonnewijser sluit aan het begin van het schooljaar een collectieve ongevallenverzekering af. Dit betekent dat alle leerlingen tegen ongevallen op school en tijdens festiviteiten die de school organiseert, verzekerd zijn.

WA-verzekering zelf afsluiten

Veel ouders denken dat de ongevallenverzekering ook de wettelijke aansprakelijkheid van leerlingen dekt. Dat is niet zo. Een verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid moet iedereen zelf bij een verzekeringsmaatschappij afsluiten.

Sponsoring en schenkingen

Als het op sponsoring aankomt, zijn we zeer terughoudend. Wel zijn we altijd heel blij met schenkingen omdat daar geen tegenprestatie tegenover staat en wij dus niet beperkt worden in de wijze waarop wij ons onderwijs inrichten. Schenkingen in welke vorm dan ook zijn van harte welkom!

Stagiaires

Voor PABO-studenten (pedagogische academie basisonderwijs), ALPO-studenten (academische lerarenopleiding primair onderwijs), studenten onderwijsassistent, studenten orthopedagogiek, kinder- en jeugdpsychologie en studenten Social Work, is van belang dat zij via een stageplaats praktijkervaring opdoen bij scholen. Ook bij ons zijn stagiaires. Deze studenten voeren onder verantwoordelijkheid van hun stagebegeleider stageopdrachten uit. Ze geven bijvoorbeeld bepaalde lessen, leren hoe ze een OPP opstellen en leren hoe ze leerlingen tijdens lessen kunnen observeren.

11 Contactgegevens

De Sonnewijser route Vervolgonderwijs locatie Oss

Staringstraat 4

5343 GH Oss

Telefoonnummer 0412 62 63 00

www.sonnewijser-vervolgonderwijs.nl/onze-scholen/sonnewijser-oss-route-vervolgonderwijs

Anti-pestcoördinatoren

Sven Derks

s.derks@sonnewijser.nl

Monique Meerman

m.meerman@sonnewijser.nl

Vertrouwenspersoon

Kristel Bakker

k.bakker@sonnewijser.nl

Bestuurskantoor Stichting Oosterwijs

Wethouder van Eschstraat 58

5342 AT Oss

0412 82 79 79

www.oosterwijs.nl

Medezeggenschapsraad

Emailadres: mr@oosterwijs.nl